БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 177 (19.553) ● 1986 йил 31 июль, пайшанба ✦ Баҳоси 3 тийин.

М. С. Горбачев ҳарбий бошлиқлар билан учрашди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Хабаровскда Қизил Байроқ орденли Узоқ Шарқ Ҳарбий округи командирлар составн билан учрашди.

(ТАСС).

МЎСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ҒАЙРАТГА — ҒАЙРАТ ҚЎШИБ

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигига қарашли иккинчи автокорхона ҳайдовчилари ишлаб чиқариш программасидан икки баравар ўзиб кетиб, ҳозирнинг ўзида келгуси йил январи ҳисобига ишлай бошладилар. Михаил Красников, Геннадий Иванов, Леонид Воробьевлар ҳамкасбларига ўрнак бўлиб, йил бошидан бери мирзачўллик йўл қурувчиларга 4 минг тоннадан қум-шағал, асфальт етказиб бердилар. Ҳар бир ҳайдовчи бир неча ўн литр ёнилғини тежаб қолди.

Омилкор автомобилчилар самосвал прицепли поездлар ҳайдашни ўрганиб олиш туфайли меҳнат унумдорлигини икки баравар оширишга эришдилар. Инженерлар ҳисоблаб чиққан маршрутлардан оқилона фойдаланишга ўтиш натижасида машиналарнинг юксиз юриш ҳоллари анча камайди.

Корхонанинг 40 нафардан ортиқ ҳайдовчиси ўз беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олди.

Сирдарё области.
(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Халқ депутатлари Советларига партия раҳбарлигини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда партия XXVII съезди ишлаб чиққан жамиятимизни ривожлантиришни жадаллаштириш стратегияси социалистик демократия янада чуқурлаштирилишини, совет кишиларининг, меҳнат коллективларининг давлат ва жамият ҳаёти масалаларини ҳал этишда янада кенг ва мунтазам иштирок этишини, халқ депутатлари Советлари активлаштирилишини, улар ишининг мазмуни янгиланишини, форма ва методлари яхшиланишини талаб қилади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш учун халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва уларнинг масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори мана шу вазифаларни амалга ошириш учун муҳим аҳамиятга эгадир. Қарор Советлар фаолиятида янги-янги имкониятларни очиб беради, бошқарувда территориал ва тармоқ асосларини янада тўлароқ қўшиб олиб бориш, совет кишиларининг кундалик турмушига тааллуқли масалаларни яхшироқ ҳал этиш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети шуни таъкидладики, партия комитетлари халқ депутатлари Советларига сиёсий раҳбарликни амалга ошира бориб, Советларнинг ўз ваколатларини амалга оширишида, уларнинг мустақиллиги, активлиги ва ташаббускорлигини кучайтиришга қаратилган изчил йўл ўтказишлари, ҳар бир Совет тегишли территорияда хўжаликни комплекс ва самарали юритишни амалда таъминлаши, ана шу территорияда жойлашган корхоналар ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириб ва контрол қилиб туришни, маҳаллий аҳамиятга молик бошқа масалалар ҳал этилиши учун тўла жавобгар бўлишини амалда таъминлашига эришишлари зарур.

Майда-чуйда васийликдан, Советларнинг ишини такрорлашдан, уларнинг вазифасини бажаришдан қатъиян халос бўлиш, уларнинг ваколатига кирувчи масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинишига йўл қўймаслик зарур. Одатдагидек, жойларда партия ва совет органларининг қўшма қарорлари қабул қилинишига чек қўйиш, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларининг янада қалин, амалий баҳамжиҳат ҳаракат қилишларини йўлга қўйиш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш керак.

Партия комитетлари халқ депутатлари Советлари фаолиятининг демократик принциплари янада тўлароқ рўёбга чиқарилиши ва энг аввало сессияларнинг ролини ошириш учун зарур шарт-шароит яратишлари, сессияларни ўтказишда ортиқча чора-тадбирлар ва дабдабаларга, сессияни чақириш вақти ва иш муддати юзасидан асоссиз регламентлар белгиланишига барҳам беришлари зарур. Сессияларда маҳаллий аҳамиятга молик масалалар ҳар томонлама ва бемалол муҳокама қилинишига, бир-бирига қарама-қарши қарорлар лойиҳаларини таққослаш имконияти берилишига эришиш лозим. Советлар сессияларининг ишида ошкораликни кучайтириш, уларда меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, сайловчилар иштирок этишини таъминлаш керак. Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари, одатдагидек, меҳнаткашларнинг манфаатларига тааллуқли масалалар юзасидан қарорлар лойиҳалари аҳоли ўртасида дастлабки муҳокама қилинганидан кейингина қабул қилишлари керак.

Партия комитетлари, деб уқтирилади қарорда, барча даражалардаги Советлар депутатлари фаолиятини яхшилашга актив кўмаклашишлари, сайловчилар олдида уларнинг масъулиятини оширишлари зарур. Партия XXVII съездининг депутатлик унвони — лавозимга қўшиб берилган илова эмас, фахрий имтиёз эмас, балки Советда ва аҳоли ўртасида олиб бориладиган катта ва машаққатли иш эканлиги тўғрисидаги йўл-йўриққа амал қилиб, депутатларга бошқа кўпдан-кўп жамоат топшириқларини юклаш мақсадга мувофиқ эмаслиги кўрсатиб ўтилди. Халқ депутатлари Советларига сайланган коммунистларнинг шахсий масъулиятини ошириш вазифаси қўйилди.

КПСС Марказий Комитети халқ депутатлари Советлари кадрларини танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш юзасидан зарур чора-тадбирлар қабул қилиш, совет аппаратига юксак маънавий фазилатларга эга бўлган, одамлар билан ишлай оладиган, сиёсий жиҳатдан етук, билимдон ва ташаббускор ходимларни кўтариш, кадр масалаларини ҳал этишда, шунингдек, совет органлари аппарати ходимларини аттестациядан ўтказишда Советлар доимий комиссияларининг, меҳнат коллективларининг фикрини ҳисобга олишни, совет аппаратида бюрократизм ва қоғозбозлик, одамлар эҳтиёжларига нисбатан бепарволик ва расмиятчилик муносабатида бўлиш фактларини, маҳкамачилик ва маҳаллийчилик кўринишларини таг-томири билан тугатиш юзасидан қатъият билан иш олиб боришни зарур деб топди.

Депутатларнинг, ижроия комитетларининг, уларнинг бўлимлари ва бошқармаларининг меҳнат коллективлари йиғилишларида ва гражданларнинг истиқомат жойларида мунтазам ҳисоб беришлари тўғрисидаги қонунлар оғишмай бажарилишини таъминлаш, ҳисоботлар юксак танқидий вазиятда, аҳолининг актив иштирокида ўтиши тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш, ҳисоботлар чоғида айтилган таклифлар ва танқидий фикрлар рўёбга чиқарилиши юзасидан Советлар ижроия комитетлар ишини контрол қилиб туришни кучайтириш тўғрисидаги талаб таъкидлаб ўтилди.

Партия комитетларига Советларда партия группаларининг ролини ошириш (партия группалари КПСС Уставига биноан партиянинг Советлар фаолиятига таъсирини кучайтиришнинг таъсирчан механизми бўлиб қолишлари керак), партия группалари мунтазам ишлашлари, депутат коммунистларга нисбатан контрол-лик функцияларини тўлароқ амалга оширишларини, совет аппаратининг бошланғич партия ташкилотлари билан, айниқса, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, Совет органлари ишининг услуб ва методларини такомиллаштириш масалаларида баҳамжиҳат иш олиб боришларини таъминлаш таклиф этилди.

ИШЧИЛАР СИНФИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ХАБАРОВСК ЎЛКАСИДА БЎЛИШИ

М. С. Горбачевнинг Ю. А. Гагарин номидаги авиация заводи меҳнаткашлари билан учрашуви.

КОМСОМОЛЬСК-АМУР, 29 июль. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун биринчи совет беш йилликларида қурилган шаҳарга келди. Ўлканинг ишчилари, инженерлари, меҳнат ветеранлари, аҳолиси М. С. Горбачевни самимий кутиб олдилар. У борган жойларнинг ҳаммасида КПСС XXVII съезди белгилаб берган планларни қандай қилиб тез ва самарали амалга ошириш тўғрисида сидқидилдан амалий суҳбатлар бошланиб кетди.

Ю. А. Гагарин номидаги авиация заводида ишчилар билан дастлабки учрашувлар бўлди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари йиғилиш аҳлига мурожаат этиб бундай деди:

— Дўстлар, сизлар билан мактабда комсомолнинг шонли тарихи тўғрисида қанчадан-қанча иншолар ёзганмиз. Шу иншоларда ҳамиша сизнинг Комсомольск-Амур шаҳрингиз ёрқин бир саҳифа бўлиб келган. Мана энди қандай яшаётганлигингизни билгани, сизларни янги катта ишларга даъват этгани ҳузурингизга келдим.

— Биз бунга тайёрмиз, Михаил Сергеевич, уруш бўлмаса бўлгани, деган жавоб эшитилди. Лекин кишилар камчиликлар тўғрисида шикоят қилмоқдалар, маиший турмуш қийинчиликларига эътиборсизликлар ҳақида гапирмоқдалар. Ишчилар бирин-кетин суҳбатга қўшиладилар, ишчи аёлларнинг эса айтадиган гаплари айниқса кўп эди. Шаҳарда бир неча минг боғбон бору, аммо уларга бинокорлик материаллари сотилмайди — шу ҳам тартибми, дейишди улар. Квартирани ремонт қилмоқчи бўлсак, на бўёқ, на оҳак, на тахта топилади. Натижада чайқовчиларга мурожаат этишга тўғри келади.

— Ана кўрдингизми! — дейди М. С. Горбачев. — Бу кишилар давлатнинг молини ўғирлашади-ю, сиз бўлсангиз уларнинг «юрак ҳовучлаганликлари» учун ошиқча ҳақ тўлайсиз. Шу ишларнинг ҳаммаси кооперация орқали, давлат савдосида ташкил этилмоғига нахотки эриша олмасангиз? Ё Москвадан кимдир келиб, сизда тартиб ўрнатишини кутиб ўтирасизми?

Ёш ишчи гапга аралашади: туғилиш ҳамон кўп бўлган шаҳарда болалар пойабзали ва кийим-кечагини топиш амримаҳол. Ахир бу қандай тартиб? Заводда 1939 йилдан бери ишлайман, дейди ишчи аёллардан бири. Ўшанда бу ер яланг дала эди, лекин мамлакатга кераkли каттакон завод курдик, ҳозир ҳам виждонан ишлаб турибмиз, лекин ишчилар, уларнинг эҳтиёжлари тўғрисида ҳақиқий жон куйдиришлар йўқ.

М. С. Горбачев: Бугунги кунда иш бундай бўлиши керак: Ҳар бир ишчи, ҳар бир инженер, ҳар бир меҳнаткаш ҳамма нарсага қизиқиб қарамоғи керак. У корхонада бўлсин, шаҳарда бўлсин ишлаб чиқаришда, маиший турмуш масалаларида, таълим-тарбия ва интизом, тартиб масалаларида умуман эътирозли бирон гап бўлса уни айтиш ҳуқуқига эга ва шундай қилиши керак. Иш ана шундай бормоғи лозим, башарти бундай бўлмаса, мамлакатнинг ишлари юришмайди. Раҳбарлар ишларни бошқатдан ташкил этиб, халқ арзини тинглай билмасалар, энг муҳими эса шу жойнинг ўзида тез ҳал этиш лозим бўлган ишларни ҳал этиб юбормасалар буни яхши ҳол, деб бўлмайди. Башарти буни қилиб бўлмаса, нима учун ҳозир шундай имконият йўқлигини кишиларга очиқ-ойдин тушунтириб бериш керак.

— Михаил Сергеевич, «муддатидан илгари» деб рапорт бериш ишқибозларига қарши қатъий кураш олиб бормоқ керак, дейди кимдир.

М. С. Горбачев: Бу гапингиз тўғри. Шаҳрингиз бутун мамлакатга танилган шаҳар. Бу ерда муҳим вазифалар ҳал этилмоқда. Шаҳар аҳли қандай яшаётганлигини, кишилар ўзларини қандай ҳис этаётганликларини билиш менинг учун жуда муҳим.

Хоҳ яхши, хоҳ ёмон — нимаики гапираётган бўлсангиз шуларнинг ҳаммасини билишим керак. Силлиқлаб кўрсатишнинг ҳожати йўқ. Нимаики яхши нарсалар бўлса қўлдан чиқмайди. Ажойиб маҳсулотларингиз тўғрисида ифтихор билан гапира оламиз. Булар жуда зўр. Лекин айни шу заводда тартибсизликлар бўлса уни тўғриламоқ керак. Директорнинг ҳам Бош секретарь кўзини чалғитишига ўрин йўқ. Ҳамма нарсани қандай бўлса, шундай кўрмоқ керак. Сиз бутун мамлакат учун муҳим маҳсулот ишлаб чиқаряпсиз. Лекин бу нарса корхона раҳбарини ишчилар тўғрисида жон куйдиришдан халос қила олмайди. Сиз қанчалик яхши ишлаётган бўлсангиз, ишчи кишига диққат-эътибор ҳам шунчалик кўп бўлиши керак. Умуман олганда ўзингизни хўжайин, деб ҳис этмоғингиз лозим. Хўш, хўжайин уйда ўзини қандай тутади? Яхши ишларни кўпайтиради, ёмон ишларга қарши курашади ва тартиб сақлайди.

Дарҳақиқат марказнинг ёрдами керак бўлган ишларни кўриб чиқамиз, кўмак берамиз. Ҳамма ишларни бирданига ҳал этиб бўлмаса керак... Сиз шикоят этаётган маиший хизматни олиб кўрайлик. Бундаги вазият шундайки, маиший хизматларга бўлган талаб унинг ҳозирги қувватларидан уч баравар ошади. Социал соҳа, уй-жойлар, маиший хизматни ҳамма жойда етиштириб олишимиз керак. Уй-жойлар қуришга яна бир неча миллиард сўм қўшдик. Лекин бунда шахсий маблағлардан ҳам фойдаланиш муҳим. 2000 йил охирига борганда ҳар бир оила квартирали бўлмоғи учун бутун жамиятни оёққа турғизмоқ керак.

Маиший хизматларга келсак, у энг заиф соҳадир. Шу йил бинокорлик материаллари сотишга қўшимча бир ярим миллиард сўм ажратдик. Бу материалларни планга киритиш хусусида таклиф тайёрлаяпмиз. Яқин бир-икки йил ичида цемент, тахта, мих, бўёқ каби бинокорлик материаллари сотиш проблемасини кўнгилдагидек қилиб юборишни мўлжаллаб турибмиз.

Лекин ўзимиз яшаб турган уйлар тўғрисида кам қайғурилаётганлигини ҳам айтиб ўтишим лозим. Коопе-

(Давоми учинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»

қарор қабул қилдилар.

Қарорда таъкидлаб ўтиладики, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган, КПСС XXVII съездида маъқулланган стратегик йўлни амалга ошириш СССРнинг сиёсий негизи, халқ ўз-ўзини социалистик бошқарувининг бош бўғини бўлган халқ депутатлари Советларининг ишини янада активлаштиришни талаб этади. Совет жамияти олдида турган вазифаларни ҳал этишга кенг меҳнаткашлар оммасини сафарбар этишда, кишиларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондирмоқ учун ҳамма имкониятлардан яхшироқ фойдаланишда улар фаолиятини кучайтириш муҳимдир. Советларнинг ваколатларини кенгайтиришни таъминлаш, уларнинг ўз территориясида ҳаётнинг барча жабҳалари учун масъулиятини ошириш зарур.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети **қарор қилдилар:**

1. КПСС XXVII съезди қарорларига амал қилиб:

халқ депутатлари Советларининг ўз территорияларида экономика ва социал-маданий с о ҳ а н и комплекс ривожлантиришни таъминлашга, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатларини жадаллаштиришга ва самарадорлигини оширишга, шу негизда республикалар, ўлкалар, областлар, округлар, районлар, шаҳарлар ва қишлоқларнинг мамлакат ягона халқ хўжалик комплексини мустаҳкамлашга қўшадиган ҳиссасини оширишдаги ролини кучайтиришга;

халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришни, хизмат кўрсатиш соҳасини, тармоқлараро ишлаб чиқаришни, капитал қурилишни ривожлантиришда, табиатни муҳофаза этиш фаолияти, социал ва ишлаб чиқариш инфраструктураси ва бошқа масалаларни ҳал этишда республика ва маҳаллий Совет органларининг ҳуқуқларини кенгайтиришга;

Советларнинг ўз қарамоғидаги территориясида яшайдиган аҳолининг озиқ-овқат ва саноат моллари, уй-жой, социал-маданий ва маиший хизматларга эҳтиёжини қондириш учун масъулиятини оширишга;

муайян территорияларда жойлашган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар билан Советларнинг раҳбарлиги ва ҳамкорлигини такомиллаштиришга, хўжалик юритиш натижаларининг яхшиланишидан уларнинг ўзаро манфаатдорлигини кучайтиришга;

Советлар фаолиятида демократик асосларни янада чуқурлаштиришга, улар иши методлари ва услубларини такомиллаштиришга, совет органлари аппаратини малакали кадрлар билан мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар комплекси амалга оширилсин.

(Давоми иккинчи бетда)

ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико 29 июль куни Туркия Республикасининг Бош министри Т. Озал билан учрашди. Суҳбат чоғида Совет — Туркия ҳамкорлигининг фойдали ва амалий эканлиги қайд этиб ўтилди, Москвада бўлиб ўтган музокаралар ва учрашувлар бу ҳамкорликка янги омил бахш этади, деб ишонч билдирилди.

Шу куни СССР Министрлар Совети Раиси Н. И. Рижков Т. Озал билан суҳбатлашди. Суҳбат чоғида икки томонлама ҳамкорликка оид бир қанча амалий масалаларни кўриб чиқиш давом эттирилди.

Кечқурун Т. Озал ва унинг рафиқаси Москва Давлат оперетта театрида М. Жалил номидаги Татаристон опера ва балет театри артистларининг концертида ҳозир бўлдилар.

Н. И. Рижков рафиқаси билан, бошқа расмий кишилар меҳмонлар билан бирга бўлдилар.

Т. Озал В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

* * *

30 июль куни Туркия Бош министри Тургут Озал рафиқаси билан биргаликда Москвадан мамлакат бўйлаб сафарга жўнаб кетди. У Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан СССРга келган.

Внуково аэродромида самолёт пиллапоялари олдида Туркия ҳукуматининг бошлиғи ва унинг рафиқасини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Аэродромда Туркия ва Совет Иттифоқининг Давлат байроқлари кўтарилган, учиш майдонида Москва гарнизони қўшинларидан фахрий қоровул саф тортиб турибди. Оркестр иккала мамлакатнинг давлат гимнларини ижро этди.

Н. И. Рижков билан Т. Озал совет жангчилари сафи олдидан ўтадилар.

Тантанали кузатиш маросими фахрий қоровулнинг шахдам одимлаб ўтиши билан ниҳоясига етди.

Мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигида автомашиналар кортежи ўтган Москванинг кўча ва майдонларига Туркия ва СССР байроқлари, табрик сўзлари ёзилган транспарантлар илиб қўйилган.

Т. Озалнинг мамлакат бўйлаб сафарида Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси К. Ф. Катушев, бошқа расмий кишилар унга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

(ТАСС).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг 1986 йил 28 июль Фармонига биноан Ўзбекистон ССРда истиқомат қилувчи ўн ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган кўп болали 343 онага **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилди, уларга **«Қаҳрамон она»** ордени топширилади.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА МЕҲМОНЛАРИ

ВЦСПСнинг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Люксембург Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси Франсуа Хофман бошчилигидаги Люксембург меҳнаткашлари делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини, «Ташсельмаш» заводини бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар ва Тошкент областидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлдилар.

Делегация Ўзбекистон касаба союзлари республика Советида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

Тургут Озал Тошкентга келди

Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ расмий визит билан мамлакатимизга келган Туркия Бош министри Тургут Озал 30 июль куни Тошкентга келди.

Тошкент аэропортида олий меҳмон шарафига Туркия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари кўтарилган эди.

Туркия ҳукуматининг бошлиғи ва унинг рафиқасини самолёт пиллапояси олдида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров рафиқаси билан кутиб олди.

Кутиб олиш маросимида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Ғ. З. Заҳритдинов, И. А. Каримов, Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Меҳмонлар тушган автомашиналар кортежи мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигида ўтган Тошкент кўчаларида ва майдонларига Туркия, СССР ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари кўтарилган, турк, рус ва ўзбек тилларида табрик сўзлари ёзилган транспарантлар илинган эди.

Шу куни Тургут Озал Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров ҳузурига визит билан борди. Бўлиб ўтган суҳбатда СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси К. Ф. Катушев, СССР Ташқи ишлар министрлиги Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари В. А. Никифоров ва Туркия ҳукумати бошлиғининг мамлакат бўйлаб сафарида ҳамроҳлик қилаётган бошқа кишилар қатнашдилар. Совет Иттифоқининг Туркиядаги элчиси В. С. Лавров ва Туркиянинг СССРдаги элчиси О. Жанкардеш улар билан бирга бўлдилар.

Туркия Бош министри Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига борди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

КОМПЛЕКС ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТНИ ТАЪМИНЛАШ ВА ХЎЖАЛИК ЮРИТИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА

2. Ўз қарамоғидаги территорияларда комплекс иқтисодий ва социал проблемаларни ҳал этишда халқ депутатлари Советларининг мувофиқлаштирувчи ролини ошириш зарур, деб топилсин.

Шу мақсадларда халқ депутатлари Советларига қуйидагиларни ташкил этиш ҳуқуқи берилсин:

бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар билан ишлаб чиқаришни ўстириш ва халқ истеъмоли моллари ҳамда аҳолига кўрсатиладиган хизмат резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланиш, илмий тадқиқот, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари, олий ўқув юртларини аҳоли учун ишлаб чиқариладиган товарларнинг янги турларини яратиш ва уларнинг сифатини тубдан яхшилаш ишларига жалб этиш юзасидан биргаликдаги тадбирларни амалга ошириш;

кооператив асосларда қўл меҳнати, кам малакали меҳнатни қисқартириш мақсадида механизация ва автоматлаштириш воситаларини ишлаб чиқариш, прогрессив ускуналар, приборлар ва аппаратларни биргаликда сотиб олиш ва ишлатиш, шунингдек, уларни ижарага олиш, коллектив фойдаланишдаги ҳисоблаш марказларини яратиш, бир қанча корхона ва ташкилотлар эҳтиёжлари учун бирлашган лаборатория-экспериментал илмий ва конструкторлик хизматларини яратиш;

қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати қувватларини ривожлантиришда бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг ўз улушини қўшиб иштирок этиши, шунингдек, ана шундай шартларда корхоналарнинг реконструкцияси ва техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш ишларини бажариш учун ихтисослашган корхоналар ва ташкилотлар яратиш;

ишлаб чиқариш инфраструктураси объектларини, табиатни муҳофаза этиш иншоотлари ва қурилмаларини, уй-жойларни, савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналарини, санаторийларни, поликлиникаларни, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари, маданият саройлари, клублар, стадионлар ҳамда бошқа социал-маданий объектларни, шунингдек, коммунал хўжалиги объектларини биргаликда қуриш ва улардан фойдаланиш;

материаллар, ёнилғи, иссиқлик ва электр энергиясини тежашнинг қўшимча резервларини қидириб топиш ва ишга солишда, табиий ва бошқа ресурслардан комплекс фойдаланишда, иккиламчи хом ашё ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан фойдаланишда бирлашмалар корхоналар ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш;

вақтинча тўла ишлатилмаётган ишлаб чиқариш қувватлари, ускуналар ва омборларни бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар томонидан шартномалар асосида бошқа бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга бериб қўйиш;

бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларни аҳолига хизмат кўрсатишга, кооператив асосларда спорт, туристик ва бошқа клублар ташкил этишга жалб қилиш.

Советлар ўтказаётган тадбирларнинг амалга оширилиши вақтида тежаб қолинган маблағларнинг бир қисми (областларга бўлинмаган Иттифоқдош республикалар) ва Автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари ихтиёрига ўтказилиб, бу маблағлардан тегишли территорияларни иқтисодий ва социал ривожлантиришда фойдаланиш мақсадга мувофиқ, деб топилсин.

СССР Молия министрлиги, СССР Госплани ва СССР Госстройи мазкур тежамни ва ундан фойдаланишни белгилаш тартибини 1986 йилда ишлаб чиқсинлар.

СССР ва иттифоқдош республикаларнинг министрликлари ва идоралари умумдавлат манфаатларини кўзлаб, халқ депутатлари Советларининг ташаббускор таклифларини ҳар томонлама қўллаб-қувватласинлар, ўз қарамоғларидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга иқтисодий ва социал проблемаларни биргаликда ҳал этиш учун шарт-шароит яратсинлар.

3. Тармоқ ва территориал бошқарув принципларини энг матлуб тарзда қўшиб олиб бориш ҳамда маҳсулоти ва кўрсатаётган хизмати асосан республика, ўлка, область ва шаҳар территориясида фойдаланилаётган республика ва маҳаллий қарамоғдаги корхоналар ва ташкилотлар иши самарасини ошириш мақсадларида автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг тегишли ижроия комитетларига иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг розилиги билан таркибига республика ва маҳаллий қарамоғдаги корхоналар ва ташкилотлар кирган тармоқлараро ва хўжаликлараро территориал-ишлаб чиқариш бирлашмаларини тузиш ҳуқуқи берилсин. Иттифоқ қарамоғидаги корхоналар ва ташкилотлар СССРнинг тегишли министрликлари ва идоралари билан келишилган ҳолда, ушбу бирлашмалар таркибига киритилиши мумкин.

Бирлашмаларни тузишда Поти шаҳар ижроия комитетининг, халқ депутатлари бошқа маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг тажрибасидан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Мазкур бирлашмаларнинг аппарати ана шу корхоналар ва ташкилотлар учун раҳбар, инженер-техник ходимлар ва бошқа хизматчилар сонининг белгилаб қўйилган доирасида тузилади.

4. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари Ленинграддаги ташкилотларнинг тажрибасидан фойдаланиб ва маҳаллий шароитларни ҳисобга олиб, умумиттифоқ, Иттифоқ — республика ва республика министрликлари ва идоралари билан биргаликда мавжуд саноат потенциалидан фойдаланишни яхшилаш, смена коэффициентини ошириш ҳамда ишлаб чиқариш қурилишига камроқ капитал маблағ сарфлаб маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб боришни таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқсинлар ва амалга оширсинлар.

5. Областларга бўлинмаган иттифоқдош республикалар ва автоном республикалар Министрлар Советларига халқ депутатлари ўлка ва область, Москва ва Ленинград шаҳар Советлари ижроия комитетларига қуйидаги ҳуқуқлар берилсин:

а) улар территориясида жойлашган илмий-тадқиқот, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари планларига, улар қайси идорага бўйсунишларидан қатъи назар, маҳаллий проблемаларни ҳал этиш учун бу ташкилотларнинг ихтисосига мос тушадиган илмий тадқиқот, лойиҳа-қидирув ва конструкторлик ишларини бажариш юзасидан мазкур ташкилотлар умумий йиллик иш ҳажмининг бир процентига қадар топшириқ бериш;

б) ишлаб чиқариш имкониятларининг бор-йўқлигини ҳисобга олиб, бирлашмалар, ташкилотлар ва корхоналарга, уларнинг қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, маҳаллий хўжалик эҳтиёжлари учун ана шу бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар ишлаб чиқарадиган бир йиллик маҳсулот ҳажмининг бир проценти миқдорида ностандарт ускуна ва механизация воситаси тайёрлаш юзасидан топшириқ бериш.

Мазкур ишлар ва маҳсулотларга ҳақ республика ва маҳаллий бюджетлар маблағларидан тўланади.

6. Автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари 1987 йилдан бошлаб бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ҳамда маҳаллий совет органларидан олинган план лойиҳаларининг асосий кўрсаткичлари негизида тегишли территорияда иқтисодий ва социал ривожланишнинг беш йиллик ва йиллик планлари лойиҳаларини ишлаб чиқишлари ҳамда иттифоқдош республикалар Госпланига тақдим этишлари белгилаб қўйилсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари асосий кўрсаткичлар бўйича республика территориясида иқтисодий ва социал ривожланишнинг беш йиллик ва йиллик планлари лойиҳаларини министрликлар ва идоралар бўйича ишлаб чиқмоқдалар ҳамда уларни СССР Госпланига, тармоқларни ривожлантириш юзасидан эса план лойиҳаларини тайёрлаш чоғида фойдаланиш учун СССР тегишли министрликлари ва идораларига тақдим этмоқдалар.

Москва ва Ленинград шаҳарлари, Москва ва Ленинград областлари бўйича иқтисодий ва социал комплекс ривожланиш планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлашнинг амалдаги тартиби сақлаб қолинади.

7. Халқ депутатлари Советлари меҳнат коллективлари ва аҳолининг социал ҳамда маиший эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни, шу асосда серунум, самарали ишлаш учун шарт-шароитларни таъминлашни назарда тутиб, Советлар тасарруфидаги масалалар юзасидан бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларни иқтисодий ҳамда социал ривожлантириш планларини тузишга ўз таъсирини кучайтирсинлар.

Шу нарса белгилаб қўйилсинки, Иттифоқ ва республика қарамоғидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар йиллик ва беш йиллик план лойиҳаларини юқори органларга тақдим этишдан олдин уларни социал соҳа, қурилиш, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш, аҳолига социал-маданий, маиший ва бошқа хизмат кўрсатишни ривожлантириш, меҳнат ресурсларидан, хом ашёнинг маҳаллий турларидан ва материалларидан, иккиламчи ресурслардан фойдаланиш, табиатни муҳофаза қилиш, ердан фойдаланиш масалалари ҳамда СССР Госплани белгилаб берадиган бошқа кўрсаткичлар хусусида областларга бўлинмаган тегишли иттифоқдош республика Министрлар Совети, автоном республика Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Совети ижроия комитети билан мажбурий равишда келишиб оладилар.

Бунда сайловчилар наказларини амалга ошириш тадбирлари, план лойиҳаларини меҳнат коллективларида кўриб чиқиш натижалари, шунингдек, ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондидан ҳамда социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондидан фойдаланиш юзасидан меҳнат коллективлари томонидан маъқулланган қарорлар ҳисобга олиниши лозим.

8. Министрликлар ва идоралар ишлаб чиқариш инфраструктураси объектлари қурилишига ажратадиган маблағлардан янада самаралироқ фойдаланиш, бу масалаларда маҳкамачилик тарқоқлигини бартараф этиш учун иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига ўз территорияларида қурилиш мўлжалланаётган ишлаб чиқариш объектларини бу объектлар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, саноат узелларига бирлаштириш ҳамда СССР Қурилиш ишлари давлат комитети ёки иттифоқдош республикаларнинг тегишли қурилиш ишлари комитетлари билан биргаликда мазкур саноат узеллари ҳамда асосий қурувчиларнинг бош планлари схемаларини тасдиқлаш ҳуқуқи берилсин.

СССР Госплани йиллик ва беш йиллик планлари лойиҳаларида ўз қарамоғида саноат узеллари бош қурувчилари бўлмиш корхоналар бўлган СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, саноат узеллари бош планларнинг тасдиқланган схемаларига мувофиқ мазкур объектлар қурилиши учун капитал маблағлар ва пудрат ишлари ҳажмини топширишни кўзда тутсин.

9. Меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, уларни тармоқлараро ва районлараро қайта тақсимлаш, ишчи кучига эҳтиёж билан унинг мавжудлиги ўртасидаги мутаносибликни яхшилаш мақсадида:

а) иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари меҳнат ресурсларининг иттифоқдош республикалар бўйича балансларини ишлаб чиқишни ва шу асосда ҳар бир автоном республика, ўлка, область бўйича халқ хўжалиги тармоқларига қараб алоҳида-алоҳида истиқболда (беш йилликлар бўйича) ходимларнинг сони юзасидан кўзда тутилган маълумотларни ишлаб чиқишни таъминласинлар;

б) областларга бўлинмаган иттифоқдош республикаларнинг ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари тегишли территория бўйича иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик ва йиллик планлари таркибида аттестациядан ўтказиш ва рационализациялашни ҳисобга олган ҳолда иш жойлари ҳамда меҳнат ресурслари қўшма балансларини ишлаб чиқишни таъминласинлар;

в) СССР ҳамда иттифоқдош республикаларнинг министрликлари ҳамда идоралари ўзларига бўйсунувчи бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар план лойиҳаларида кўзда тутиладиган ходимлар сонини тегишли автоном республика Министрлар Совети, халқ депутатлари ўлка, область, округ, район, шаҳар Совети ижроия комитети билан келишиб олинишини таъминласинлар.

10. Ўз қарамоғидаги хўжаликларнинг пропорционал ва самарали ривожланишини таъминлаш учун иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг жавобгарлиги оширилсин. Республика хўжалигини (агросаноат комплексидан ташқари) ривожлантиришга моддий-техника ресурслари фондлари ҳамда капитал маблағ сарфлаш ва қурилиш-монтаж ишлари лимитлари тармоқлар ва йўналишларга ажратилмаган ҳолда ҳар бир республика бўйича умумий тарзда ажратилиши белгилаб қўйилсин.

Автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига бўйсунувчи хўжаликлар бўйича моддий-техникавий ресурсларни ва капитал маблағларни тақсимлаш чоғида худди шундай тартибларни жорий этиш иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига тавсия этилсин.

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ҚОНДИРИШ БИЛАН БЕВОСИТА БОҒЛИҚ БЎЛГАН ТАРМОҚЛАР ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШ ВА ПЛАНЛАШТИРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ БЎЙИЧА

11. Маҳаллий ресурслардан ҳамда колхоз ва совхозларнинг, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ёрдамчи қишлоқ хўжалигининг, гражданлар шахсий ёрдамчи хўжаликларининг, боғдорчилик ширкатлари ва полизчилик коллективларининг имкониятларидан мумкин қадар тўлароқ фойдаланиш асосида аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни ташкил этиш ва уни яхшилаш учун республика ва маҳаллий совет ҳамда хўжалик органларининг роли ва жавобгарлиги оширилсин.

Шу муносабат билан иттифоқдош республикалар (областларга бўлинмаган республикаларда) ва автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига:

1987 йилдан бошлаб иқтисодий ва социал ривожланиш планлари таркибида умумиттифоқ ва республика фондларига маҳсулот етказиб бериш юзасидан белгиланган мажбуриятларни ҳисобга олиб, аҳолини аввало шу жойнинг ўзида ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш тадбирларини кўзда тутсинлар;

меҳнат коллективларини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш учун корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ёрдамчи қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга бутун чоралар билан кўмаклашилсин. Боғдорчилик ширкатларини ва полизчилик коллективларини, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга актив кўмаклашиш топширилсин.

12. 1986—2000 йилларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришнинг комплекс программасида ўртага қўйилган вазифаларни амалга оширишда республика ва маҳаллий совет органлари ролини кучайтириш мақсадида;

а) иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари:

юқори сифатли халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни мунтазам ўстириб боришни ҳамда хизмат кўрсатиш соҳаси жадал ривожлантирилишини, товар ишлаб чиқариш ҳажми ва хизмат кўрсатишнинг аҳоли пул даромадлари билан балансли бўлишини таъминласинлар;

қайси идорага бўйсунишдан қатъи назар ҳамма бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларни аҳоли учун товарлар ишлаб чиқариш ва аҳолига пул тўланадиган хизмат кўрсатишда актив иштирок қилишга жалб этсинлар;

маҳсулотлари тегишли территориядаги аҳоли эҳтиёжларини қондириш билан бевосита боғлиқ бўлган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар белгиланган тартибда 1986—1987 йилларда маҳаллий бўйсунишга топширилсин;

б) иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига маҳаллий ва иккиламчи ресурсларни қидириб топиш, хом ашё ва материалларни планга қўшимча равишда тежаб қолиш, ишлаб чиқариш қувватларидан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш асосида харидоргир халқ истеъмоли молларини қўшимча равишда ишлаб чиқариш юзасидан бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга улар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, топшириқ белгилаш ҳамда шу топшириқ бўйича тайёрланган молларнинг бутун ҳажмини ўз ихтиёрида олиб қолиш ҳуқуқи берилсин;

в) иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари республика Маҳаллий саноат, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Уй-жой-коммунал хўжалиги министрликлари, иттифоқдош республикаларнинг бошқа министрликлари ва идоралари ҳамда матлубот кооперацияси системасида халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқарадиган, квартиралар ва рўзғор техникасини ремонт қиладиган, кийим-кечак ва пойабзал тикадиган ҳамда ремонт қиладиган, аҳолининг талаб-эҳтиёжларига мувофиқ равишда буюмларнинг хилларини ва хизмат кўрсатиш турларини тезда ўзгартиришга имкон берадиган технологиялар ва ускуналардан фойдаланган холда аҳолига хизмат кўрсатишнинг бошқа турлари бўйича кичик корхоналар тармоқларини ривожлантириш, шунингдек ана шу мақсадларда гражданларнинг кооператив ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятининг турли формаларини ташкил этиш юзасидан чора-тадбирларни 1986 йилда ишлаб чиқсинлар ва ўн иккинчи беш йилликда амалга оширсинлар;

г) иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари аҳолининг марказлаштирилган тартибда планлаштирилмайдиган харидоргир буюмларига талабларини яна ҳам тўлароқ қондириш мақсадида, бу буюмлар ишлаб чиқаришни ўзини оқламаган тарзда қайтаришни истисно этиб, ана шундай товарлар ишлаб чиқаришнинг сифати ва рентабеллигини оширишни кўзлаб, жамоатчилик асосларида ана шундай товарлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва жойлаштириш учун республикалараро ҳамда областлараро мувофиқлаштирувчи марказлар, кенгашлар тузсинлар.

СССР Савдо министрлиги ва Центросоюз иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан биргаликда республикаларда мавжуд бўлган тажрибани ҳисобга олиб, уч ой муҳлат ичида мазкур мувофиқлаштирувчи марказлар (кенгашлар)нинг намунавий низомига аниқлик киритсинлар;

д) иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ўз территорияларида жойлашган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар ишлаб чиқараётган халқ истеъмоли буюмлари сифати устидан контролни кучайтирсинлар;

е) иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ўз территорияларида жойлашган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг, улар қайси идорага бўйсунишларидан қатъи назар аҳолига пуллик хизматларни амалга ошириш планларини тасдиқласинлар.

13. РСФСР Министрлар Совети ва Эстония ССР Министрлар Советининг 1987 йилдан бошлаб тажриба тарзида Владимир ва Куйбишев областларида ҳамда Эстония ССРда уй-жой, коммунал хўжалик ва маданий-маиший объектлар қурилишини планлаштириш ва маблағ билан таъминлашнинг тартиби шу қурилишларга капитал маблағлар ва пудрат ишларининг барча лимитлари, шу жумладан уй-жой қуриш кооперативлари маблағлари ҳисобига амалга оширилаётгани ҳам халқ депутатлари Владимир ва Куйбишев область Советлари ижроия комитетлари ҳамда Эстония ССР Министрлар Совети планларида белгилаб қўйилиши тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

РСФСР Министрлар Совети ва Эстония ССР Министрлар Советига СССР Госплани ҳамда ВЦСПС билан мазкур уй-жой ва объектлар қурилишида хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлаётган корхоналарнинг социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондлари маблағларидан фойдаланишнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда келишиб олиб янги тартибни жорий этишнинг шартларини икки ой муддатда белгилаб чиқсинлар.

14. Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари касаба союз, комсомол, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари ҳамда аҳолининг жамоатчилик бошқаруви органлари билан биргаликда:

фойдаланилмаётган ва бўшаб қолган бинолардан мослаб фойдаланиш ҳисобига чоғроқ савдо, умумий овқатланиш, маиший ва коммунал хизмат корхоналари, устахоналар ва спорт залларини жойлаштириш учун барча мавжуд имкониятлардан фойдалансинлар;

пенсионерлар, ёш болали аёллар, ўқувчилар уларнинг истагига кўра ўзгарадиган иш графиги, тўла бўлмаган иш куни, касаначилик меҳнати қўлланилиб, ўзлари қодир бўлган меҳнат фаолиятида иштирок этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратсинлар;

Ўн иккинчи беш йилликда уруш ва меҳнат ветеранлари, ҳалок бўлган жангчиларнинг оилалари, инвалидлар, кексайиб қолган гражданларга медицина, маиший, савдо ва маданий хизматни тубдан яхшилашнинг комплекс ташкилий чора-тадбирларини ишлаб чиқсинлар ва амалга оширсинлар. Ёши ўтиб қолган ёлғиз гражданлар ва меҳнатга лаёқатсиз гражданларга уйда хизмат кўрсатишни ривожлантирсинлар.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШГА РАҲБАРЛИК БЎЙИЧА

15. Капитал қурилиш самарадорлигини ошириш ва уни ташкил этишни такомиллаштириш, халқ хўжалигининг бу тармоғига раҳбарлик қилишда республика ва маҳаллий органларнинг ҳуқуқини кенгайтириш, социал-маданий соҳанинг моддий-техника базасини ривожлантиришни жадаллаштиришни таъминлаш мақсадида қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

а) иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларининг таклифлари асосида қурилиш монтаж ишларини амалга ошираётган СССР министрликлари ва идоралари билан келишган ҳолда, уй-жойлар, мактабгача тарбия муассасалари, мактаблар, поликлиникалар, касалхоналар, театрлар, стадионлар, социал-маданий соҳадаги бошқа объектларни ишга туширишнинг қўшма планларини тасдиқлайдилар;

б) қурилиши янгидан бошланаётган кинотеатрлар, спорт иншоотлари, маданият уйлари ва клублари, санаторийлар, дам олиш уйлари ва пансионатлар маъмурий биноларнинг (ВЦСПСга, СССР Физкультура ва спорт давлат комитетига, «Меҳнат резервлари» Бутуниттифоқ кўнгилли спорт жамиятининг Марказий Советига бевосита бўйсунган объектлардан, шунингдек СССР министрликлари ва идоралар системасига кирадиган ташкилотларнинг маъмурий биноларидан ташқари) титул рўйхатларини смета қиймати 2 миллион сўм ва ундан ортиқ бўлганда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари СССР Госплани билан келишиб, смета қиймати 2 миллион сўмгача бўлганда эса иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари тасдиқлайдилар;

в) иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари:

мақсадга мувофиқ деб топилган тақдирда автоном республикалар, ўлкалар, областлар территориясида уй-жойлар, коммунал хўжалиги ва маданий-маиший объектлар, шунингдек тармоқлараро ишлаб чиқариш объектлари қурилиши бўйича ягона буюртмачи хизматини ташкил этишлари мумкин;

1987 йилдан бошлаб, иқтисодий ва социал ривожланиш йиллик ва беш йиллик планлари таркибида қурилиш-монтаж ташкилотлари қувватлари ҳамда улар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар бу ташкилотларни тегишли территорияда иш билан таъминлашнинг қўшма ҳисобларини (балансларини) ишлаб чиқадилар, шу асосда корхоналар ва объектлар қурилишини норматив муддатларида тугаллашни кўзда тутиб, ана шу ташкилотлардан оқилона фойдаланиш ва уларнинг қувватларини ошириш юзасидан таклифларни тайёрлайдилар.

Қурилиш-монтаж ишларини амалга оширувчи министрликлар ва идоралар территориялар бўйича қурилиш-монтаж ташкилотлари ҳамда қурилиш индустрияси корхоналар қувватларини ривожлантиришнинг йиллик ва беш йиллик планларини ишлаб чиқиш чоғида мазкур таклифларни ҳисобга олсинлар;

г) СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1987 йилдан бошлаб маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ана шу мақсадлар учун планларда кўзда тутилган маблағларга қўшимча равишда умумий капитал маблағнинг 0,5 процентини ажратадилар;

д) халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг ташаббуси билан улар сарфлаган маблағлар ҳисобига қурилган бинокорлик материаллари саноати корхоналарининг маҳсулоти тўла-тўкис уларнинг тасарруфида қолади.

16. Ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш соҳаларини бир-бирига боғлиқ ҳолда ривожлантиришни таъминлаш мақсадида қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

а) министрликлар ва идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар — буюртмачилар ердан фойдаланиш, янги иш жойлари барпо этиш ва уларни ишчи кучи билан таъминлаш, юк ва пассажир ташиш эҳтиёжларини, уй-жойлар, мактабгача тарбия болалар муассасалари, коммунал хўжалиги объектлари, социал-маиший объектлар ҳамда табиатни муҳофаза қилиш объектлари қурилиши миқдори ва муддатларини аниқлаш, шунингдек халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи ва иккиламчи хом ашёни қайта ишловчи корхоналар ва объектлар қурилиши юзасидан техникавий-иқтисодий асосларни ҳамда техникавий-иқтисодий ҳисобларни областларга бўлинмаган иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари билан келишиб оладилар. Бунда халқ депутатлари округ, район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларининг фикри ҳисобга олинади;

б) автоном республикалар, ўлкалар, областлар, шунингдек тегишли министрликлар ва идоралар иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик планларида автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетлари (округ, район ва шаҳар. Советлари ижроия комитетларининг фикрини ҳисобга олиб) министрликлар ва идоралар билан келишилган социал соҳа ҳамда ишлаб чиқариш соҳаси объектлари, табиатни муҳофаза қилиш объектлари ҳамда пай билан қатнашиш тартибида автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига ёки асосий қурувчи ташкилотларга топшириладиган бошқа объектларни барпо этишга капитал маблағлар ва қурилиш-монтаж ишлари ҳажми кўзда тутилади. Йиллик планларда мазкур капитал маблағлар қўшимча равишда келишиб олмаган ҳолда беш йиллик планларда белгиланган миқдорда кўзда тутилади;

в) халқ депутатлари Советлари социал объектлар қурилиши планлари қандай бажарилаётганлигини контрол қилишни қатъий яхшилашлари, ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш объектларининг фойдаланишга комплекс равишда топширилиши учун барча зарур чораларни кўришлари керак. Уй-жойлар, болалар муассасалари, комунал хўжалиги, социал-маданий, маиший ва табиатни муҳофаза қилиш объектлари қурилишида қолоқлик юз берган тақдирда улар қурилиш титул рўйхатида кўзда тутилган бўлса, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари буюртмачининг зиммасига ана шу қурилишдаги қолоқликни тугатиш юзасидан бош пудратчи қурилиш-монтаж ташкилоти билан биргаликда зарур чора-тадбирларни ишлаб чиқиб, конкрет муддатларда амалга ошириш мажбуриятини юклашга ҳақлидирлар.

ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА ТАБИИЙ ҲАМДА ИККИЛАМЧИ РЕСУРСЛАРДАН КОМПЛЕКС ФОЙДАЛАНИШ БЎЙИЧА

17. Табиатни муҳофаза қилиш борасидаги фаолиятни бошқаришда республика ва маҳаллий органлар ролини ошириш учун:

а) иттифоқдош республикаларда табиатни муҳофаза қилиш борасидаги фаолиятга раҳбарлик қилишни ягона бошқарув органида жамлаш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблансин. Маҳаллий шароитлардан келиб чиқиб, иттифоқдош республикаларда белгиланган тартибда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан фойдаланишни тартибга солиш давлат комитетлари, шунингдек жойларда бу комитетларнинг органлари тузилсин. Мазкур комитетлар ва уларнинг органлари табиатни муҳофаза қилиш ҳамда республика территориясида табиий ресурслардан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида давлат контролини амалга ошираётган СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикалар министрликлари ва идоралари системасидаги ташкилотлар бошқарув аппарати базасида ва шу аппаратдаги ходимлар сони ҳамда бу аппаратни сақлаб туриш харажатлари чегарасида ташкил этилсин;

б) бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар улар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, атроф-муҳитни булғатган тақдирда етказилган зарарни мажбурий тартибда тўлаши, улардан ундириб олинадиган маблағ эса табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш учун республика маҳаллий бюджетларига ўтказилиши зарур, деб топилсин.

СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Молия министрлиги, СССР Госплани, СССР Фанлар академияси, СССР Юстиция министрлиги СССРнинг манфаатдор министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари иштирокида бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар табиий муҳитни булғатиб унга етказган зарарни аниқлаш ва ундириб олиш тартиби ҳақидаги таклифларни 1986 йилда СССР Министрлар Советига тақдим этсинлар;

в) белгилаб қўйилсинки, 1987 йилдан бошлаб саноат корхоналари сув хўжалиги системаларидан оладиган сув учун ҳақ пул тўлайдиган корхоналар қайси идорага бўйсунишига қараб иттифоқ, республика ва маҳаллий бюджетга ўтказилади;

г) иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари минерал хом ашёни ер бағридан тўла-тўкис қазиб чиқариш, уни оқилона ва комплекс қайта ишлаш, минерал хом ашё компонентларидан ва конларнинг устини очиш вақтида чиққан жинслардан яхшироқ фойдаланишга қаратилган ишларни кучайтирсинлар, ана шу масалаларни ҳал этишда бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар қайси идораларга бўйсунишидан қатъи назар, зарур даражада баҳамжиҳат ҳаракат қилишга эришсинлар.

18. Иккиламчи моддий ресурсларни хўжалик оборотига тағин ҳам тўлароқ жалб этиш, иккиламчи хом ашёни тўплаш ва ундан самарали фойдаланиш учун республика ва маҳаллий совет органлари жавобгарлигини кучайтириш учун иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари:

а) СССР Госснаби ҳамда бошқа министрликлар ва идораларнинг тегишли органлари билан биргаликда:

иккиламчи хом ашёни ҳисобга олишни ташкил қилиб, тегишли территорияда жойлашган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга, улар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, халқ истеъмоли моллари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун иккиламчи хом ашёни йиғиш ва ундан фойдаланиш юзасидан топшириқларни белгиласинлар;

иккиламчи хом ашёни қабул қилиб оладиган кўчма ва доимий пунктлар тармоқларини, шунингдек озиқ-овқат ва саноат товарларидан бўшаган идишларни қабул қилиб оладиган пунктларни кенгайтириш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга оширсинлар, бу қабул пунктларининг аҳоли учун энг қулай иш режими белгилаб қўйилсин;

иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ, деб топилган ҳолларда иккиламчи хом ашёни комплекс қайта ишлаш ва ундан халқ истеъмол моллари ҳамда ишлаб чиқариш-техника учун зарур бўлган маҳсулотлар тайёрловчи хўжалик ҳисобидаги бирлашмалар тузилсин, пай асосида иккиламчи хом ашёни тайёрлаш ва қайта ишлаш ташкилотлари барпо этилсин;

б) фойдаланилган мебелларни, хўжалик инвентарларидан ҳамда корхонага қайтариш зарур бўлмаган идишларни, шунингдек бинолар ва иншоотларни бузиш, реконструкциялаш ва капитал ремонт қилиш чоғида вужудга келган қурилиш материаллари ва бошқа материалларни аҳолига сотиш ташкил этилсин.

БИРЛАШМАЛАР, КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР ИШИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ МАНФААТДОРЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ БЎЙИЧА

19. Ўн иккинчи беш йилликда халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ўз территорияларида жойлашган барча бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар ишини яхшилашдан манфаатдорлигининг иқтисодий механизмини такомиллаштириш юзасидан қўшимча чоралар амалга оширилсин. Шу мақсадда СССР Молия министрлиги, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари тегишли министрликлар ва идоралар билан биргаликда маҳаллий бюджетларнинг даромад қисмини Иттифоқ ва республика қарамоғидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар иш натижаларига кўпроқ боғлиқ қилиб тузишни таъминласинлар. Хусусан:

1988—1989 йилларда Иттифоққа бўйсунувчи саноат бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотларининг фойданинг бир қисмини маҳаллий бюджетга ўтказиш тартиби жорий этилсин, шунингдек республикага бўйсунувчи бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар фойдасидан олинадиган тўловларнинг бир қисмини ана шу бюджетга олиб бериш практикаси кенгайтирилсин:

1988 йилдан бошлаб оборот солиғидан давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти ҳажмидан қайд этилган миқдорда (процентда) маҳаллий бюджетга ажратилиши жорий этилсин.

20. 1987 йил 1 январдан бошлаб моддий ресурслардан оқилона фойдаланмаганлиги учун иқтисодий жазо чораларини қўлланишдан олинадиган маблағ бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар қайси идораларга бўйсунишига қараб тегишли бюджет даромадига ўтказилиши белгилаб қўйилсин.

21. Автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари меҳнат коллективларининг розилиги билан қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар тегишли территорияда жойлашган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондлари маблағларини, шунингдек маҳаллий Советларнинг пай асосида уй-жойлар, медицина ва мактабгача тарбия болалар муассасалари, дам олиш базалари, пионер лагерлари ҳамда бошқа ноишлаб чиқариш объектлари учун ажратилган маблағларни бирлаштирсинлар. Бюджет ресурсларидан ва мазкур маблағлардан социал соҳани ривожлантириш учун биргаликда фойдаланиш амалда қўлланилсин. Кооператив ва якка тартибдаги уй-жой қурилишини, шунингдек бўлғуси уй эгаларининг меҳнатдаги иштироки билан ёшларга мўлжалланган турар-жой комплексларини барпо этишни кенгайтириш чоралари кўрилсин.

(Давоми учинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Давоми. Боши биринчи ва иккинчи бетларда).

22. Регионларда ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш соҳаларини мутаносиб равишда ривожлантиришни ҳамда меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланишни таъминлаш иқтисодий методларини пишиқтириш учун 1987—1988 йилларда РСФСРнинг айрим шаҳарларида, шунингдек Латвия ССРнинг шаҳарлари ва районларида бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар уларнинг ходимлар сонига ва иш жойларининг кўпайтирилишига қараб белгиланадиган нормативлар бўйича аҳолига хизмат кўрсатиш билан боғлиқ шаҳар (район) хўжалиги тармоқларини ривожлантиришга, шунингдек ноишлаб чиқариш соҳаси ходимлари учун уй-жойлар қурилишига маблағ ажратишларининг кўзда тутувчи экспериментини ўтказиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ ИШИДА ДЕМОКРАТИК АСОСЛАРНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА СОВЕТ ОРГАНЛАРИ АППАРАТЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАШ БЎЙИЧА

23. Халқ депутатлари Советлари партия XXVII съездининг йўл-йўриқларига амал қилиб, ўз фаолиятида демократик асосларни янада ривожлантиришга қаратилган йўлни актив ва изчиллик билан ўтказиб, халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқарувини муттасил чуқурлаштириб борсинлар, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, маҳаллий аҳамиятдаги масалаларни ҳал этиш, бу ишга кенг меҳнаткашлар оммасини жалб қилиш барча резервларини ишга тушириш учун ўз ваколатларидан кенгроқ фойдалансинлар.

Шу мақсадда:

а) экономика ва социал соҳани ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш борасида кенг кўламдаги оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишлари авж олдирилсин, территорияларни комплекс ривожлантириш масалаларини ҳал этишда ишчанлик ва ташаббускорлик оширилсин, барча даражалардаги Советларнинг контрол қилиш вазифалари анча кучайтирилсин, ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этиш учун мавжуд имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланилсин;

б) Советлар сессияларининг самарадорлиги оширилсин, шу сессияларда регионларни ривожлантириш масалалари мунтазам суратда кўриб чиқилсин, бошқарув органларининг ҳисоботлари, айрим хўжалик тармоқларидаги аҳвол активроқ муҳокама қилинсин ва уларга янада танқидий баҳо берилсин, юқори идораларга бўйсинувчи бирлашмалар, корхоналар ҳамда ташкилотлар раҳбарларининг, шунингдек СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикалар вакилларининг маҳаллий аҳамиятга молик масалалар хусусидаги ахборотлари тинглаб турилсин, планлар, депутатларнинг фикр-мулоҳазалари ва таклифлари, сайловчиларнинг наказлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида депутатларга мунтазам маълум қилиб турилсин;

в) доимий комиссияларнинг аналитик ва контрол қилиш фаолияти кучайтирилсин, хўжалик ва социал-маданий қурилишга доир асосий масалалар уларнинг дастлабки тарзда кўриб чиқиши учун тақдим этилсин, сессияларда ва ижроия комитетларнинг мажлисларида кўриб чиқиладиган қарорларнинг лойиҳаларини ҳамда масалаларни тайёрлашга улар кенгроқ жалб этилсин;

г) конкрет вазифаларни ҳал этишда халқ депутатларининг уюштирувчилик роли оширилсин, корхоналар ва ташкилотларда депутатлик группалари ҳамда постларининг айниқса гражданларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш масалаларидаги фаолияти кучайтирилсин, депутатлик сўровлари тез-тез қўлланилсин, халқ депутатлари ваколатларини рўёбга чиқариш учун зарур шарт-шароитлар яратилсин;

д) халқ оммаси билан алоқалар мустаҳкамлансин, уй-жойлар, болалар муассасалари, қурилиш, ободонлаштириш, савдо, маиший хизмат, транспорт ва алоқа корхоналарининг, соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи муассасаларининг ишига, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга оид масалаларни муҳокама қилиш ва ҳал этишга меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари, жамоатчилик бошқаруви органлари, аҳоли кенгроқ жалб этилсин, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда, одамларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилашда касаба союз, комсомол, ташкилотлари ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари билан яна ҳам маҳкамроқ баҳамжиҳат ҳаракат қилинсин;

е) ишда ошкоралик кенгайтирилсин, ўз фаолияти ҳақида, қабул қилинаётган қарорлар, улар қандай бажарилаётганлиги, сайловчиларнинг наказлари қандай рўёбга чиқарилаётганлиги тўғрисида аҳоли мунтазам суратда ва тўлиқроқ хабардор қилиб турилсин, шу мақсадда депутатлар ва мансабдор шахсларнинг сайловчилар ҳузурида, меҳнат коллективларида ва гражданларнинг истиқомат жойларида сўзга чиқишларидан, шунингдек матбуот, телевидение ва радиодан активроқ фойдаланилсин.

24. Совет органларининг структурасини такомиллаштириш ҳамда уларнинг аппаратини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида республика ҳамда маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг ҳуқуқлари кенгайтирилсин. Бунинг учун:

а) автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига белгиланган иш ҳақи фондига асосланиб, автоном республикалар Министрлар Советлари, автоном республикалар министрликлари ва идоралари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари аппаратининг, уларнинг бошқармалари ҳамда бўлимларининг структураси ва штатларини мансаб окладлари схемасига амал қилиб (айрим категориялардаги ходимлар сони ва схема бўйича ўртача мансаб окладлари юзасидан белгиланган нисбатларни ҳисобга олмасдан) тасдиқлаш ҳуқуқи берилсин.

СССР Госплани, СССР Молия министрлиги 1987—1990 йилларда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига умуман ҳар бир иттифоқдош республика бўйича республикалар (автоном республикалар) ва маҳаллий бошқарув органларининг аппарати учун иш ҳақи фондини белгиласинлар.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1986 йилда автоном республикалар, ўлкалар ва областларнинг давлат бошқарув органлари учун иш ҳақи фондини тасдиқласинлар;

б) иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари мазкур қарордан келиб чиқадиган янги вазифаларни ҳисобга олиб, автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари ўлка, область, округ район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг уларнинг бошқармалари аппаратлари ҳамда бўлимларини мустаҳкамлаш мақсадга мувофиқ жойларда комплекс иқтисодий ва социал ривожлантириш тегишли структура бўлинмаларини ташкил этиш чораларини кўрсинлар.

Иттифоққа бўйсунувчи бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар министрликлар ва идораларнинг розилиги билан мана шу бўлинмаларни ташкил этиш учун автоном республикаларнинг Министрлар Советларининг, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг тегишли ижроия комитетларининг илтимосига биноан уларга бошқарув аппарати ходимларининг зарур қисми ва иш ҳақи фондини топширишлари мумкин;

в) автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига совет органларининг юқори малакали ходимлари учун ходимлар сонини қисқартириш натижасида ҳосил бўладиган иш ҳақи фондидан тежалган маблағ ҳисобига мансаб окладининг 50 процентига қадар миқдорда қўшимча ҳақ белгилашга рухсат берилсин. Иш сифати ёмонлашган тақдирда ана шу қўшимча ҳақ бекор қилиниши ёки камайтирилиши мумкин;

г) халқ депутатлари маҳаллий Советларининг юридик хизмати мустаҳкамлансин, район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг штатларида юрисконсультларга эга бўлиш мақсадга мувофиқ, деб топилсин.

25. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ўн иккинчи беш йилликда халқ депутатлари посёлка ва қишлоқ Советларининг ижроия комитетларининг бинолар, асбоб-ускуналар, анжомлар ва транспорт воситалари билан таъминлаш чораларини амалга оширсинлар, ана шу мақсадлар учун бинолар барпо этиш юзасидан йиллар тақсимланган топшириқларни белгиласинлар.

СССР Госплани ва СССР Госснаби СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планларининг лойиҳаларида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига тегишли фондлар ажратилишини кўзда тутсинлар.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советли халқ депутатларининг Советлари ўз ишини тубдан яхшилаш, совет жамиятини социал-иқтисодий тараққий эттиришни жадаллаштиришга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш учун зўр қатъият ва ташаббускорлик кўрсатадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

ИШЧИЛАР СИНФИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ратив уйларда зинапоялар, подъездлар, деворлар дуруст ҳолда. Сотиб олинмаган ва арзон-гаров ижара тўлаб туриладиган ижроия комитет уйига кирсангиз, деворларига ҳар хил нарсалар ёзиб ташланган, ивирсиқ, антисанитария ҳолатини кўрасиз. Шунинг учун ҳам уйларни саранжом-саришта тутишга енг шимариш керак. Ахир бу ишлар ўзимиз учун-ку. Уй ташкилотларини, хонадонларнинг ўзини сафарбар этиш, киши ўзи яшаётган уйи тўғрисида жон куйдириши, тайёрга айёрлик кайфиятига барҳам бериш керак.

Хўш, заводингиздаги тартиб-интизом қандай?

Овозлар: Ҳаммаси кўнгилдагидек.

М. С. Горбачев: Шаҳардачи?

Овозлар: Шаҳарда тартиб дуруст эмас, йўллар, кўчалар ёмон.

М. С. Горбачев: Гапларингизга қулоқ солиб турибману, ишга, ўз вазифаларимизга бўлган муносабатни ўзгартириб, тўғри иш қилаётганлигимизга тобора қаноат ҳосил қиляпман.

Овозлар: Тўғри, халқ ёрдам беради.

М. С. Горбачев: Каттакичик кўпгина проблемалар йиғилиб қолди. Ҳаммасини суриб ташлаш учун катта бир бульдозер керак. Марказдагилар ҳам, жойлардагилар ҳам шуни тушунишлари лозим. Тўғри сиёсатни таклиф этаётган эканмиз, халқ шу сиёсатни тушуниб етаётган экан, ҳамма — ҳар бир коллектив, ҳар бир киши ўз жойида, ўзининг иш ўрнида фаол ҳаракат қилмоғи лозим. Бундан ташқари, депутатлар юзаки эмас, балки ҳақиқий бўлиши лозим. Ҳар бир раҳбар лавозимини олдимми, ўзим хон, кўланкам майдон, деб ўйламасин. Уни халққа хизмат қилсин, деб сайлашади. У халқ хизматкоридир ва ундан сўраладиган талаб ҳам шунга яраша бўлмоғи керак. Халқ ишончи зиммага катта вазифалар қўяди. Лекин раҳбар лавозимларда турган кишилар ҳам мадад ва эътиборга муҳтождир. Корхонада, районда, шаҳарда ва бошқа жойларда бўлсин — кишиларни уюштира биладиган, одамлар билан мулоқотда бўлиб, тўғри ҳамжиҳатлик қилаётган, кишиларнинг арзини тинглай билиб, наф келтирадиганларнигина ҳақиқий раҳбар, деса бўлади. Ҳозир бажариб бўлмайдиган ишларни кишиларга тушунтириб бериш керак. Ўшанда иш юришади ва жўнашиб кетади.

Кимда-ким ўтмишни қўмсаб, шаҳар, завод тўғрисида ҳақиқий жон куйдирмай, эгаллаб турган мансабидан ўз ишларини яхшилаб олиш учун фойдаланадиган бўлса, уни раҳбар деб бўлмайди.

Ҳақ гапни айтишдан тап тортманг. Сурбет, юлғич кишилар, инсонни таҳқирлаш, хафа қилишга уринувчи кишилар раъйига юрмаслик керак. Бундай кишилар аравасини тортиб қолсин. Ҳаммамиз, сиз ҳам, мен ҳам ишни бошқатдан ташкил этишимиз керак. Кимда-ким шундай қилмаса, унинг жойини бўшатиб қўйишини сўрашга тўғри келади. Халққа суянмай ишлаб бўлмайди. Халқ эса янглишмайди. Бирон кишини бирон мансабга кўтариш олдидан одамларни йиғиб тузуккина маслаҳатлашиб ҳам олиш керак. Бу ишларни сир тутмаслик керак. Халқ билан кўпроқ маслаҳатлашсангиз, меҳнат коллективлари, районлар, шаҳарларга ҳам ишонса бўладиган кишилар бош бўлиб қолади. Шуларни сайлаган кишилар уларнинг муддаосини яхшироқ тушуниб қўллаб-қувватлай беради.

Овоз: Маҳаллий ташкилотларда бировни танқид қилиб ҳақ гап, ҳақ ишни талаб қилсангиз, сизни ишдан бўшатиб юборишга ёки бир четга суриб қўйишга ҳаракат қиладиган ҳоллар ҳам бўлиб туради. Бундай ҳоллар ҳали ҳам бор.

М. С. Горбачев: Бундай қилиш яхши эмас. Биз буни қоралаймиз, деб ҳамманинг олдида ошкор айтаман. Бу ҳақда газеталарда ҳам ошкора ёзиш керак. Бу ерда шаҳар газетасининг редактори билан гаплашдик. Марказий матбуот нималарни ёзаяпти-ю, маҳаллий матбуот нималарни ёзаётганлигини кўздан кечирдик. Маҳаллий матбуотда тинчлик ва осойишталик мавжудлигини кўрдик. Хўш, бунга сабаб нима? Шаҳар, область, ўлка партия комитетининг секретари қаттиқ танқид қилишга рухсат этмас экан. Бу қанақаси, ўртоқлар? Халқ ҳамма нарсани билиши керак ва ўз назорати остида тутиши лозим. Халқдан яширадиган сир бўлмаслиги керак. Ишга маҳкам киришганмиз. Куч-қувватларимиз, характеримиз етарли. Бизни ҳеч ким бу йўлдан қайтаролмайди. Бирбирингизни маҳкам тутинг, ўртоқлар.

Хўш, умуман олганда, шаҳрингизда турмуш қалай? Кўриб турибман, ишларингиз қизиқарли, албатта. Аммо муаммолар ҳам борлигини биламан. Механизациялаш, комплектлаш, бир маромда ишламаслик муаммолари ҳам бор. Шу сабабли шанба кунлари ҳам ишлашга тўғри келиб туради. Буларнинг ҳаммаси менга маълум. Бутун шаҳарни олиб қарасак, ундаги ҳаёт қандай? Бориб дам оладиган жойлар борми? Шаҳар транспорти қандай ишлаяпти? Магазинлар-чи?

Ишчилар: Трамвай яхши ишлайди, автобуслар унчалик эмас. Магазинлардан баъзи нарсаларни топсангиз, баъзилари камчил. Айниқса ёзда шунақа. Болаларга мороженое кўпроқ бўлса тузук бўларди, мева шарбатлари оз. Шанба ва якшанба кунлари дам олиш жойларида ғуж-ғуж одам.

Овоз: Михаил Сергеевич, нима учун бизда иссиқ кийим кам сотилади.

М. С. Горбачев: Ҳа, бу гапни менга айтишди.

Овоз: Бу ерда совуқ қаттиқ бўлади, лекин пийма йўқ. Чиройли тикилган кийимларни Европа қисмидан харид этамиз. Шу ҳақда ҳам қайғуриш керак. Биз эса, ўзимизга боғлиқ ҳамма ишни қиламиз. Биз, ишчилар, ҳеч қачон панд берган эмасмиз, Ватаннинг келажаги масаласи масъулият билан қўйилаётган ҳозирги пайтда ҳам ишчилар панд бермайди.

М. С. Горбачев: Планни қачон бажарасиз?

В. Садовников: Ҳаракат қиляпмиз. Шанба куни ҳам ишлаяпмиз.

М. С. Горбачев: Бу мақбул эмас.

В. Садовников: Нима қилайлик? Шундай қилмасак бўлмаяпти.

М. С. Горбачев: Ишлаб чиқаришни яхшироқ ташкил этиш керак.

Навбатдаги ишлаб чиқариш участкасининг иши билан танишиб чиқилгач, бригада аъзолари билан батафсил суҳбат бўлди.

М. С. Горбачев: Ишчиларни қайси масалалар қизиқтиради? Жамиятимиздаги маҳаллий масалаларми, давлат масалаларими? Сиёсий доирадаги таклифларимиз сизга қандай етиб келяпти, мамлакатни олиб бораётган йўлимизга қандай баҳо берасиз?

Ишчилар: Етиб келяпти. Ҳаммаси тўғри. Қўллаб-қувватлаймиз. Бошланган йўлдан қайтманг.

М. С. Горбачев: Сиёсат хусусида, тартиб-интизом ҳақида масалани қандай қўяётганлигимиз, бошқа масалалар хусусида ҳеч қандай шубҳа йўқми?

Овозлар: Ўзаро муҳокама қилиб турамиз. Ҳаммаси тўғри.

М. С. Горбачев: Баъзан, ўртоқлар, директорга ва инженерга ҳавас қилмайсан. Ишлари осон эмас. Ишлаб чиқаришни, кишиларни ташкил этиш, уюштириш осон эмас. Буни тушуниш керак. Бунинг устига директор қийинчиликлар ва кайфияти учун аламини ишчилардан олмаслиги керак. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. У одамлар фикрини тинглагани, уларнинг кайфиятини илғагани вақт топа билиши лозим. Бу борада ҳурмат икки ёқдан: раҳбар ишчига, ишчи эса раҳбарга ҳурмат билан қараши, ўртоқларча муносабатда бўлиши лозим. Уларнинг иккалови бир-бирига керак. Бинобарин очиқ, соғлом муносабатда бўлишга асосланиб иш тутиш лозим.

Пастдан туриб ҳам, юқоридан туриб ҳам ҳаракат қиламиз. Асосий ишлар ҳали олдинда. Қайта қуришни эндигина бошладик ва ҳамма ўз ишини қайта қуриши керак. Баъзи кишилар буни хоҳласаларда, аммо уддасидан чиқа олмайдилар. Ана шундай кишиларга ёрдам бериш, имконият яратиш керак. Ҳалол ишлаб ўз вазифаларини виждонан бажариш, заводда бўлсин, шаҳарда бўлсин, кишининг ёнгинасида бўлсин—тартибсизликлар билан муроса қилмасликнинг ўзи ҳам қайта қуришдир. Виждонан яшаб, меҳнат қилишнинг ўзи ҳам керак.

Умуман сизга ишонамиз. Ишчилар синфи сиёсатни ёқлаётган экан, демак бу тўғри сиёсат, реал сиёсатдир. Меҳнаткаш одам мақбул кўрмайдиган сиёсатнинг кимга кераги бор? Шунинг учун ҳам мен ҳамма ерда бу сиёсатга қўшиласизми? деган саволни бериб тураман.

Овозлар: Ҳа, қўшиламиз. Фақат шундай қилиш керак! Аллақачон шундай қилиш керак эди!

М. С. Горбачев: Мамлакатимиз катта. Қудратли потенциалимиз бор. Уни олға ҳаракат қилдиряпмиз. Баъзан бош қотиришга ҳам тўғри келмоқда. Лекин экономикадаги ишларни юргизиб юборсак, у ёғига дадил кетаверамиз. Ҳаммасини уддалаймиз. Беш йиллик охирига борганда мамлакатдаги иқтисодий, социал вазият яхшиланганлиги сезилса керак, деб ўйлайман. Лекин бунинг учун тинчликни сақлаш керак.

Қилаётган меҳнатларингиз учун Марказий Комитет ва ҳукумат номидан ҳаммаларингизга миннатдорчилик билдиришни истайман. Мана шу иқлими қаттиқ, машаққатли ўлкада одамлар яшаб илдиз отишди. Ишлар осон бўлмади Лекин улар бутун мамлакат учун катта иш қилишяпти.

Ҳозир Узоқ Шарққа яхлит ёндашмоқ керак, деб ўйлайман. Узоқ Шарқни шу беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда янада ривожлантиришнинг комплекс давлат программасини тузиш ишларини бир неча ой ичида тугаллаймиз.

Шундай масалалар борки, уларни ҳал этишда шаҳарга ёрдам бериш керак. Бу ерда министрлар, СССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари ҳам бор. Қурилиш масалаларига ана шу киши жавоб беради. Улар бу ерда айтилаётган гапларни эшитиб туришипти. Мана шу ерда эшитган, кўрган нарсаларни назарда тутган ҳолда, Узоқ Шарқ планларига яна қайтиш кераклиги хусусида улар билан Владивостокда келишиб олдик.

Шарққа ёрдам берамиз, шуни назардан қочирманг. Катта-катта ишлар қилаяпсиз, сизларни қўллаб-қувватламоқ керак. Ҳамма ишни бирдан ҳал этиб бўлмайди. Лекин ҳеч кечиктирмай ҳал этиш лозим бўлган ишлар ҳам бор.

Сўнгра М. С. Горбачев Ленин комсомоли номидаги кемасозлик заводига борди, цехда ишчилар ва мутахассислар билан суҳбатлашди.

М. С. Горбачев: Ҳамма иш суръатига суръат қўшиш лозим. Камтарона қилиб айтсак, сизлар билан озгина вақт йўқотдик. Олдинда катта вазифалар турибди. Лекин уларни бажарса бўлади. Йўқотилган вақтнинг эса ўрнини қоплаш зарур. Биз буни уддалай оламиз ва шундай қилишимиз керак.

Овозлар: Бажарамиз! Албатта бажарамиз. Чекиниш йўқ!

М. С. Горбачев: Тутаётган бутун сиёсатимиз, ҳамма режаларимиз халқ манфаатларини кўзлайди, деб неча бор гапирганман, бундан кейин ҳам гапираверaман, азиз ўртоқлар. Лекин буларнинг калити халқнинг қўлидадир. Ҳозир биз уй-жойларни кўпайтириш, социал-маданий, маиший соҳани, бутун социал соҳани юксалтириш учун қишлоқ хўжалиги томон ҳам, енгил саноат, савдо-сотиқ, уй-жойлар қуриш томон ҳам юз тутдик. Бошлаган ишларимизнинг ҳаммасини бажарамиз, албатта бажарамиз! Ишга ғайратингиз қалай?

Овозлар: Ғайрат бор!

М. С. Горбачев: Ҳозир маҳсулот сифатини яхшилашга зўр беряпмиз. Бир қанча корхоналарда, чунончи иши яхши корхоналарда маҳсулотни давлат йўли билан қабул қилиб ола бошладик. Аввалига қийин бўлади, икки-уч ой шундай қийналиб туришгач, кейин ишлар ҳамирдан қил суғургандек кетаверади.

Сизга ҳам қийин бўлади. Айрим кишилар орадан бир-икки ой, бирор йил ўтгач, ҳаммаёқ маъмурчилик бўлиб кетишини кутяпти. Аммо бундай бўлмайди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, ҳозир биз мамлакатнинг бутун машинасозлигини қайта жиҳозлаяпмиз. Маҳсулот ҳажми беш баравар кўпаядиган тармоқлар ҳам бор. Одамсиз технологияларга ўтамиз. Анча вақт бой берилган бўлса-да, лекин етказиб олиш мумкин. Қиладиган ишларимиз аниқ—равшан, халқ ҳам буни тушунади. Халқ тушунгач, ишни уддалаймиз. Катта қадамлар ташлаб олға борамиз. Бунга ишончим комил. Мана шу вазиятни — очиқ-равшан, ҳалол ва тўппа-тўғри вазиятни қўллаб-қувватлайлик. Биз ишчилар синфига, меҳнат аҳлига таяниб иш тутинг деймиз. Ташаббус ҳамма ерда керак.

Ветеранлар, янги авлод вакиллари — комсомол ёшлар отрядларининг жангчилари Амур бўйидаги комсомол — ёшлар шаҳри кашшофлари ёдгорлиги ёнига йиғилишган.

М. С. Горбачев: Бу шаҳарни бошлаган, қурган кишиларни сизлар орқали табриклайман.

Овозлар: Раҳмат. Владивостокдан кейин шаҳримиз сизга чоғроқ бўлиб туюлса керак...

М. С. Горбачев: Шаҳарнинг аҳамияти аҳоли сони билан сира ҳам аниқланмайди. Комсомолскда фахрланса арзигудек ишлар бор. Мен икки корхонани — Гагарин номли ва Ленин комсомоли номли корхонани бориб кўрдим. Бундай қудратли корхоналар ҳамма шаҳарларда ҳам бўлавермайди. Комсомольск-Амурни келиб кўриш тўғрисида сиздан таклифнома олган эдим, шуни бажариб турибман.

Овоз: Михаил Сергеевич, бизда катта завод қураётган комсомоллар ҳам шу ерга келишган.

Шаҳримизга ёшлар кўп келишади. Лекин қўнимсизлик бўлмаслиги учун улар қатъий, малакали, масъулиятни сезадиган кишилар бўлишлари муҳим.

М. С. Горбачев: Биласизми — мардлик курашларда туғилиб, синовларда текширишдан ўтади. Бу гапни Островский айтган. Шунинг учун ҳам танлаш давом этаверади, албатта. Мана сизлар шу ерда қолибсиз, ўшанда сиз билан бирга келганларнинг ҳаммаси ҳам шаҳарда қолганмикин?

Овоз: Михаил Сергеевич, Владивостокда сўзлаган нутқингизга кўра, Приморье ўлкаси сизга ёққан кўринади, бизнинг Комсомольск ҳам Сизга ёқишини жуда-жуда хоҳлардик. Ҳамма ташаббусларингиз, барча таклифларингизни сидқидилдан қўллаб-қувватлаймиз ва ёшларни шунга даъват этамиз. Шаҳар ветеранлари кенгашининг аъзолари мактабларга бориб, шаҳар нимадан бошланганлигини ва яна нима ишлар қилиш кераклигини болаларга гапириб бермоқдалар. Болаларимиз жуда синчков.

М. С. Горбачев: Ёшлар тарих ўзлари қатнаша бошлаган пайтдангина бошланмаслигини, улargача ҳам кўп ишлар қилинганлигини, халқ, кекса авлод кўп қон ва тер тўкканлигин билишса, уларнинг ҳозирги ишларга муносабатлари ҳам бошқача бўлади. Кекса авлоднинг ҳозирги авлоддан кўнгли қолмаслиги керак, деб ўйлайман. Булар янги вазифаларни янги асосда ҳал этишга қодир, ақл—идрокли йигитлардир. Ёш авлод кексаларнинг юзини ерга қаратмайди, улар орттирган тажрибаларни ташлаб қўймайди.

Ветеранлар овози: Умуман ёшларимиз чакки эмас.

М. С. Горбачев: Мен ҳам шуни айтяпман. Жамият ҳамма авлодни бирлаштиради, у кексаларнинг тажрибаларини ҳам, ёшларнинг куч-ғайратларини ҳам ўз ичига олади. Жамиятимиз ҳамиша шундай бўлмоғи керак.

Сизлар билан учрашувдан жуда ҳаяжондаман. Ёшликда ҳаммамиз Магнитка, Комсомольск-Амур, ДнепроГЭС тажрибаларига суянардик. Буларнинг ҳаммаси комсомолнинг иши, комсомол ўз қўли билан қилган ишдир, бутун-бутун комсомол авлодларининг ижодидир. Шунинг учун ҳам сизларни кўриб хурсанд бўлдим. Ветеранларнинг қалби ёшлигини кўриб турибман. Ҳаммаларингизга сиҳат-саломатлик, бардамлик, ёшларга эса мардлик тилайман.

А. Ворубенко, шаҳар ветеранлари кенгаши раисининг ўринбосари: Михаил Сергеевич, кеча Сиз Владивостокда эълон қилган катта тинчлик программаси учун Сизга, айниқса миннатдорчилик билдирамиз. Биз Комсомольск-Амур, Узоқ шарқликлардан Сизга кўпдан-кўп раҳмат.

М. С. Горбачев: Шу программани ривожлантириш керак. Бунга қувватимиз етади.

* * *

Шу куни М. С. Горбачев Хабаровскка келди.

А. БЕЛИКОВ,
Б. ГРИШЧЕНКО,
Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
ТАСС махсус мухбирлари.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ БОШЛАНИШИ ОЛДИДАН

Экономикага узоқ муддатли таъсир ўтказишнинг, бутун социалистик жамиятни шитоб билан ривожлантиришнинг жуда муҳим омили бўлмиш олий ва ўрта махсус таълимнинг ролини ошириш — замоннинг қатъий талабидир. Шу боисдан партия XXVII съезди мутахассислар тайёрлаш сифатини кескин оширишдан иборат муҳим вазифани ўртага қўйди. Республикада ана шу вазифаларни ҳал этиш ва олий мактабларни янги ўқув йилида абитуриентларни қабул қилишга тайёрлаш масалалари 30 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгаш қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Кенгашда партия ва совет ходимлари, қарамоғида олий ўқув юртлари бўлган министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, олий ўқув юртларининг ректорлари, партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари, қабул комиссияларининг масъул секретарлари қатнашдилар.

Кенгашда бу йил олий ўқув юртларига қабул янги қоидаларга мувофиқ ўтказилаётганлиги қайд этилди. Бу қоидалар ёшларнинг касбни яна ҳам тўғрироқ танлаб олишларига кўмаклашади, олий мактабларда малакали, билимдон мутахассис кадрлар коллективини вужудга келтириш имконини беради. КПСС Марказий Комитетининг «Мамлакатда олий ва ўрта махсус таълимини қайта қуришнинг Асосий йўналишлари» лойиҳасида олий мактабнинг жамиятимиз олдидаги хизматларига муносиб баҳо берилган, ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этиш йўллари белгиланган ва шу билан бирга бартараф этилиши лозим бўлган камчиликлар, нуқсонлар, салбий ҳолатлар рўй-рост ва тўппа-тўғри айтиб ўтилган. Кенгашда абитуриентларни сифатли танлаб олишга интилмаётган олий ўқув юртларининг раҳбарлари тилга олинди. Баҳоларни ошириб қўйиш—қабул ва кириш имтиҳонларини ўтказиш қоидаларини қўпол равишда бузишдан иборатдир. Баҳоларни тузатиб қўйиш ҳоллари ҳам учраб туради. Шикоят комиссиялари кириш имтиҳонлари вақтида ниҳоятда қониқарсиз ишлайдилар. Олий ўқув юртларига кириш чоғида ошна-оғайнигарчилик ва порахўрлик каби шармандали ҳолларга барҳам берилмаган. Ўтган йилнинг якунлари шуни кўрсатдики, республика Олий ва ўрта махсус таълим, Маориф, Соғлиқни сақлаш, Маданият министрликларининг, бир қанча олий ўқув юртларининг раҳбарлари Совет Армиясида, айниқса, Афғонистон Демократик Республикасида интернационал бурчини адо этаётган қўшинлар чекланган қисмларининг сафларида ҳарбий хизматини ўтаган кишилар ҳисобига, амалий иш стажига эга бўлган кишилар ҳисобига қабулнинг юксак сифатли бўлишини таъминлаш тўғрисида тегишлича ғамхўрлик қилмадилар.

Кенгашда барча министрликлар кириш имтиҳонларининг боришини муттасил контрол қилиб туришлари, белгиланган режимга қатъий риоя этилишига эришишлари зарурлиги айтиб ўтилди. Имтиҳонларни муваффақиятли топшириш учун абитуриентларга барча зарур шарт-шароитларни яратиш, улар ўртасида сиёсий-тарбиявий ва маданий-маърифий ишларни мунтазам ўтказиб туриш керак.

Бу йил республика студентлари катта отряди сафига 65 минг йигит ва қиз келиб қўшилади. Бўлғуси мутахассислар меҳнат, граждан етуклиги мактабини ўташлари, олий мактабни қайта қуриш асосида маориф, илм-фан ва ишлаб чиқаришни чамбарчас боғлашдан иборат муҳим вазифани ҳал этишлари лозим бўлади. Бунинг учун ҳозир мустаҳкам ва чуқур билимларга эга бўлган, ғоявий чиниққан, фан-техника ижодиётида актив қатнашишга қодир бўлган, барча янги ва илғор нарсаларни сезгирлик билан ўзлаштириб оладиган йигит ва қизлар университетлар ҳамда институтларга келишлари муҳимдир, деб таъкидлашди кенгаш қатнашчилари.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ КИШИСИ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Савдо-сотиқни ва республика аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни такомиллаштириш шу қадар кечиктириб бўлмайдиган вазифаки, фурсатни қўлдан бермай ҳаракат қилиш керак. 30 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда масала шундай қўйилди.

Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов очди. Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг масъул ходимлари, область, шаҳар, район партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисларининг ўринбосарлари, область партия комитетлари бўлимларининг мудирлари, министрликлар ва идораларнинг, савдо ва маиший хизмат корхоналарининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари қатнашдилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок доклад қилди.

Савдо министрлиги ҳам, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги ҳам, Ўзбекбирлашув ҳам, аҳолига хизмат кўрсатишга дахлдор бошқа идоралар ҳам ишдаги жиддий камчиликларни ҳамон бартараф эта олмаётганликлари айтилди. Партия XXVII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми қарорларини муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган қайта қуриш суст амалга oширилятпи. Республикадаги аҳолига хизмат кўрсатишнинг ҳамма соҳалари барча асосий кўрсаткичлар бўйича Иттифоқдаги ўртача даражадан орқада қолди.

Буларнинг ҳаммаси маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг ишларни нотўғри ташкил этишлари, савдо ва умумий овқатланиш проблемаларига эътибор бермасликлари оқибатидир. Кадрлар билан ишлашда ҳамон жиддий камчиликлар бор. Раҳбарлик аппаратида мажлисбозлик, қоғозбозлик авж олмоқда, ижрони контрол этиш даражаси паст.

Кенгаш қатнашчилари қабул қилган тавсияда Савдо министрлиги, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, Ўзбекбирлашувдан, савдо тармоқларига эга бўлган ва маиший хизмат кўрсатувчи министрликлар ва идоралардан ўз фаолиятини қатъиян қайта қуриш талаб этилади. Хўжалик юритишнинг янгича шароитларига жуда қисқа муддат ичида ўтиш, янги техника ва аҳоли учун энг қулай хизмат усулларини жорий этиш билан яқиндан шуғулланиш, нобудгарчилик ва унумсиз сарф-харажатлар камайиши учун курашиш зарур.

Савдо ва маиший хизмат учун янги кадрлар тайёрлашга ғоят жиддий эътибор бериш керак. Коммерция ишларини тубдан яхшилаш—нормадан ташқари запасларни камайтириш, саноат ишлаб чиқараётган моллар сифатини оширишнинг гаровидир.

Сабзавот ва мева билан савдо қилишни яхшилаш, чайқовчилар ҳамон бемалол олибсотарлик қилаётган бозорларда тартиб ўрнатиш Советлар ва республика Давлат агросаноат комитетининг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда. Прокуратура, ички ишлар органлари, молия ва юстиция министрликлари хизмат доирасидаги суиистеъмол қилиш фактлари пайини тобора активлик билан қирқишлари керак.

Хизмат доираси барча даражалардаги партия ташкилотлари ва комитетларининг ҳамиша энг биринчи юмушлари қаторида бўлиши керак, деб таъкидланди кенгашда. КПССнинг инсон омилини кучайтириш, меҳнаткашларнинг социал-маиший шароитларини яхшилаш тўғрисидаги кўрсатмалари шуни тақозо этади. Савдо-сотиқ, умумий овқатланиш, маиший хизмат ишларини қайта қуришга, бу қолоқ соҳалар талаб этилаётган даражага тезроқ чиқиб олиб, КПСС XXVII съезди қўйган вазифалар бажарилишига муносиб ҳисса қўшишига фаол кўмаклашиш коммунистлар, бутун жамоатчиликнинг бурчидир.

Кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси И. А. Каримов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

КИМ ТЕХНИКА БИЛАН ТИЛЛАШСА

Ҳосил-86: озуқа тайёрлаш давом этмоқда

Тошкент область Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида ҳозирдаёқ бедани учинчи марта ўриб олдилар.

— Бедадан яна шунча ҳосилни ўриб олиш ва бир ярим йилга етадиган озуқани жамғариб олиш ниятимиз бор,—дейди совхоз директори Р. Каримов.

Совхознинг чорвачилик комплексида шу йил баҳорида ғалати «аравалар» пайдо бўлди. Сут соғувчилар улардаги... пахтани ғарамлайдиган мосламани кўриб ажабландилар. Бункерларда бедани қуритишаётганини кўрганларида ҳайратлари янада ошди.

... Ундан ҳам олдинроқ, қишда маҳаллий механизаторлар, олимлар тўпланишди. Улар нима учун пахта ғарамлайдиган мосламалар йилига фақат икки-уч ой «ишлайди» деган масалани муҳокама қилдилар. Бу мосламалардан озуқа тайёрлашда фойдаланса бўлмайдими? Тажрибани «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида бошлашди. Бедани мажбурий шамоллатиш йўли билан тез қуритишди. Шунда юқори сифатли пичан ҳосил бўлди. Ем-хашак тайёрлашда банд бўлган одамлар сони анча камайди, озуқа таннархи арзонлашди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, бундай қурилма бир йилда қарийб 20 минг сўмни тежаб қолиш имконини беради.

Мазкур хўжаликда озуқа тайёрлаш тўла-тўкис механизациялаштирилган. Мустаҳкам ем-хашак базасининг яратилганлиги бу ерда бир неча йилдан бери барқарор ишлаш имкониятини бермоқда. Чорвачилик маҳсулотларини барча турлари бўйича етиштириш ярим йиллик плани ортиғи билан бажарилди.

Сирдарё область Ворошилов районидаги «Социализм» совхозида ҳам озуқа тайёрлаш ана шундай йўлга қўйилган. Эрталаб беда ўриб олинади. Йиғиштирилгач марказий пунктга элтилади. Бу ерда кун давомида беда қуритилади, кечқурун эса ғарамга босилади. Озуқанинг ҳамма запаси сифати биринчи класс деб баҳоланди.

— Партия ташкилотлари, агросаноат мутахассислари озуқа тайёрловчилар меҳнатини енгиллаштириш йўлларини қидирмоқдалар. — деди Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Антонов. — Бу ишга олимлар, рационализаторлар, ихтирочилар қўшилдилар. Илғор хўжаликларнинг тажрибасини жорий қиляпмиз.

Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхозда озуқа тайёрлаш машиналар елкасига юклатилган. Я. Воҳидов бошлиқ нарядсиз ишлайдиган бригада тажрибаси ҳам қизиқарлидир. Бу коллектив пичан тайёрлаш планини ҳозирдаёқ бажариб қўйди. Озуқанинг ҳамма запаси бостирмалар тагига ғарамлаб қўйилди.

Иқтисодчилар шаҳодат беришади:

Жиззах, Наманган, Самарқанд ва Сурхондарё областларининг кўпгина хўжаликлари озуқа тайёрлашда энг яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Республикада ўтган йилга нисбатан салкам юз минг тонна кўп пичан тайёрлаб қўйилди.

Ғалаба райони агрохимия лабораториясида бўлдик. Шу йил баҳорда уни реконструкция қилишди. Янги ускуналар келтиришди. Эндиликда лаборатория мудири Д. Падишева ва унинг ёрдамчилари мунтазам равишда яйловларда бўлишади, пичан сифатини қаттиқ назорат қилишади.

Қишлоқ меҳнат аҳлига шаҳарликлар ёрдамга келишди. Масалан, «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси бошқа корхоналар билан кооперациялашиб, озуқа тайёрлаш учун майдалагич-аралаштиргич тайёрлашни йўлга қўйди. Ўртаовул ремонт-механика заводи суюқ консервантларни солувчи қурилма тайёрлаяпти.

Кўриниб турибдики, озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорвачилик соҳасида ҳам аҳволни яхшилаш имкониятлари бор. Бироқ бу тармоқда ҳозирча аҳвол сустлик билан тузатилмоқда. Шундай хўжаликлар ҳам борки, улар тармоқнинг пишиқ-пухта негизини яратишга интилмаяптилар, озуқабоп яйловлардан яхши фойдаланмаяптилар. Айрим жойларда суғориладиган майдонлардаги бедани бешолти марта ўриб олиш ўрнига икки мартадан ҳам ўриб олишолмаяпти. Бедани ўриб олиш муддатлари бузилаётганлиги туфайли пичан сифати пасайиб кетмоқда.

Бу ишлар баъзи жойларда сустлик билан, жуда сусткашлик билан олиб боріляпти. Мисол учун Қорақалпоғистон АССРда озуқа тайёрлаш ва сақлаш технологияси бузилмоқда. Кўпгина хўжаликларда бедани ўриб олиш учун қулай муддатларни қўлдан бой бермоқдалар. Ем-хашакнинг сифатли бўлиши тўғрисида етарли ғамхўрлик қилинмаяпти.

Ўрим-йиғимнинг ана шу қизғин палласида агросаноат комплексининг айрим раҳбарлари тўла куч билан ишламаяптилар. Битта мисол келтирайлик. Самарқанд областининг Иштихон райони сут тайёрлашда орқада қоляпти. Республика Давлат агросаноат комитетининг яқинда бўлиб ўтган коллегияси мажлисида бундай қолоқлик сабабларини аниқлашга уриниб кўришди. Бироқ РАПО раиси Б. Жамолиддинов ҳатто озуқа тайёрлаш қандай бораётганлигини, бу районда чорва молларининг шартли ҳар боши ҳисобига қанча озуқа бирлиги ҳозирлаш кўзда тутилаётганлигини айтиб ҳам беролмади.

Амударё, Хўжаобод, Чироқчи, Бойсун ва Боғот районларида озуқа тайёрлаш паст суръатларда бормоқда. Бу районларда техникадан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Меҳнат унумдорлиги паст.

Маккажўхорини силос учун ўриб олиш бошланмоқда. Механизаторлар бунда ҳам эски муаммога дуч келишяпти. Ҳосил яхши бўлган. Маккажўхори зич. Уларнинг баландлиги беш-олти метрга етади. Бундай ҳосилни биронта ҳам машина ўриб олиши қийин. Маккажўхорини бўлак-бўлак қилиб ўриб олишга тўғри келади. Натижада, бу ишлар муддати чўзилиб кетади, силос сифатига путур етади. Ўзбекистон механизаторлари СССР Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машинасозлиги министрлигидан баланд бўйли маккажўхориларни ўриб олишга яроқли комбайнлар ишлаб чиқаришни анчадан бери илтимос қилиб келишмоқда. Аммо бу масала шу пайтгача ҳал қилинмаган.

Ўзбекистон фермаларининг меҳнатчилари сут харид қилиш ярим йиллик планини уддалай олмадилар. Чорвачиликнинг бошқа соҳалари ҳам оқсамоқда. Бой берилган имкониятларнинг ўрнини босиш керак. Бунга мустаҳкам озуқа базаси бўлсагина эришиш мумкин. Бундай база эса ёзда яратилади.

В. АРТЕМЕНКО,
(«Правда» мухбири).
Ўзбекистон ССР.

(«Правда», 1986 йил 29 июль).

БЎШ ВАҚТ—ХУШ ВАҚТ

Маҳаллада байрам

Республика пойтахтининг Акмал Икромов районидаги «Янгиобод» маҳалласи клуби ҳар қачонгидан гавжумлашди. Бу ерда Абдулла Қаҳҳор номли район маданият уйи коллективи ташкил этган адабий-музикали кеча ўтказилди. Кечада таниқли ёзувчи ва драматург Абдулла Қаҳҳорнинг умр йўлдоши — олима, моҳир таржимон Кибриё Қаҳҳорова, ёзувчи Носир Фозилов, қўшиқчи шоир Ҳайдар Муҳаммад ҳамда Тошкент сатира театрининг актёрлари иштирок этдилар.

Ёзувчининг ҳаёти ва ижодига оид воқеалар, у билан мулоқотда бўлган кишиларнинг хотиралари томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Н. Фозилов ёзувчининг 80 йиллик таваллудига тайёргарлик ҳақида гапириб берди. Филология фанлари кандидати О. Абдуллаев «А. Қаҳҳорнинг адабиётда тутган ўрни» ҳақида суҳбат ўтказди. Кеча охирида «Тобутдан товуш» комедиясидан лавҳалар намойиш этилди.

А. ҲОЖИХОНОВ.

Ҳамма хушнуд

Огаҳий номидаги Хоразм давлат музикали драма ва комедия театри артистларининг Фарғона водийси бўйлаб сафари мухлисларда катта қувонч уйғотди. Хоразмлик санъаткорлар Наманган областининг қатор районларида маданий хизмат кўрсатдилар. Чунончи, Чуст районидаги Ленин номли колхознинг Тоймас участкасида дилрабо қўшиқ ва хиромон рақслар билан дала меҳнаткашларини хушнуд этишди.

А. ЗОИРОВ.

Кулги кечаси

Учқўрғон район маданият уйи ходимлари уюштирган «Билса — ҳазил, билмаса — чин» кулги кечаси қишлоқ меҳнаткашларига айниқса маъқул келмоқда. Ҳажв ва юморга бой программали кечада ҳаётда олға силжишга халақит бераётганлар фош этилади.

А. АҲМЕДОВ.

Фольклор ансамбли

Киров район маданият уйи қошида ташкил этилган «Чашма» халқ фольклор ансамбли муваффақиятли иш бошлади. Ансамбль қатнашчилари 1930—1940 йиллар қўшиқларини мароқ билан ижро этмоқдалар. Ҳ. Бегматова, Ў. Эшонова, Ч. Раҳмонова ва С. Деҳқонова сингари 20 га яқин ҳаваскор ансамбль репертуарини бойитишга ҳисса қўшмоқда. Улар «Сизни шарафлаймиз, қаҳрамон оналар» адабий-бадиий кечада томошабинларни мамнун этишди.

С. НИШОНБОЕВ.

Косонсой райони меҳнаткашлари ўртасида бўш вақтни омилкорлик билан уюштириш, дам олишни намунали ташкил этиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Бу ерда бўлиб ўтган баҳорги сел туфайли дам олиш зонаси яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Қисқа муддат ичида ҳашар йўли билан дам олиш маскани асл ҳолига келтирилди.

СУРАТДА: хўжаликлараро «Умид» спорт клубининг чим хоккейчи қизлар командаси машғулот пайтида.

Б. Юсупов фотоси (ЎзТАГ).

МАВЗУГА ҚАЙТИБ

ВАЪДАБОЗЛАР

ЁХУД «СОҚОЛИ ОҚАРГАН» ҚУРИЛИШ ҲАҚИДА

Сўз ва иш бирлигига амал қилган коллектив ҳамда унинг ҳар бир аъзоси обрў-эътибор қозонади, ҳурмат-эъзозга эга бўлади, ҳамма жойда юксак қадрланади. Сўз бериб, бажармайдиган шахсларни халқ ваъдабозлар дейди. Аччиқ, лекин ҳаққоний баҳо бу. Қуруқ гаплар билан одамларни лақиллатишга уринган кишилар шаънига бошқача сўз бўлиши мумкин эмас.

Шу ўринда биз «Главташкентстрой»нинг 3-қурилиш тресты бошқарувчиси Расул Қамбаров билан шу ташкилотга қарашли 5-қурилиш бошқармаси бошлиғи Мажид Ҳамидов ўртоқларни назарда тутяпмиз. Улар кўпдан буён Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми коллективининг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдириб келишмоқда. Яхшиси, воқеани бир бошдан ҳикоя қилиб берайлик.

Қишлоқ хўжалигида ишловчи ўрта бўғин кадрларига бўлган талаб катта эканлигини эътиборга олиб, бундан бир неча йил муқаддам Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми ташкил этилган эди. Техникум Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ётоқхонаси биносида иш олиб борди. Табиийки, бу бино талабга жавоб бермас эди. Шу боисдан ҳам 1977 йилда янги ўқув-ишлаб чиқариш комплексини қуриш учун Сергели райони территориясидан жой ажратилди. Бош пудратчи қилиб тайинланган 5-қурилиш бошқармаси коллективи ишни бошлаб юборди. Техникум талабаларининг қувончи чексиз. Негаки, бу ерда яхши ўқиш, фан чўққиларини эгаллаш, спорт билан шуғулланиш, турли тўгарак машғулотларида қатнашиш учун етарли шарт-шароитлар мавжуд бўлади.

Ойлар ва йиллар ўтаверди. Комплексни план ва топшириқлар бўйича 1981 йилда фойдаланишга топшириш кераклиги ҳужжатларда кўрсатилган эди. Белгиланган муддат аллақачон тугаган бўлса ҳам ишнинг охири кўринмасди. Хуллас, қурилишда хотиржамлик ҳукм сурарди.

1982 йилнинг охирларида кутилмаган воқеа рўй берди. Техникум коллективи ҳали битказилмаган комплексга кўчиб келиб, ўқув-ўқитув ишларини бошлаб юборди. Нега шундай қилинди?! Комплекс тўла битказилиб, уни фойдаланишга топшириш масаласи нима бўлади? Ахир, ҳар бир ишнинг ҳисоб-китоби бор-ку! Бу жиддий масала ҳақида на 3-қурилиш тресты бошқарувчиси Р. Қамбаров ва на бош пудратчи 5-қурилиш бошқармаси бошлиғи М. Ҳамидов ўйлаб кўрди. Ҳали ҳам ўйлашаётгани йўқ.

«Қолган ишга қор ёғар», деганларича бор экан. Комплексдаги чала ишларнинг битказилишидан дарак йўқ эди. Техникум маъмурияти бунга бефарқ қараб турмади. «Главташкентстрой» раҳбарларига бир неча бор мурожаат этди. Ёзишмалар тўпланиб, роса бир папка бўлди-ю, лекин кутилган натижа чиқмади. Р. Қамбаров билан М. Ҳамидов эса қуруқ ваъдадан нарига ўтишмади.

Шундан кейин бу ишга газета аралашди. **«Совет Ўзбекистони»нинг 1984 йил 7 сентябрь сонида «Қурилишда бурилиш бўладими?» сарлавҳали танқидий мақола босиб чиқарилди. Мақола текшириш ва чора кўриш учун халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига юборилди.** Қани энди у ердан жавоб кела қолса?! Хотиржамлик, лоқайдлик, матбуот сўзига зийраклик билан қарамаслик узоқ давом этди. Хуллас, орадан роппа-роса тўрт ой ўтгандан кейингина шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари имзоси билан жавоб олинди. Унда, жумладан, бундай дейилган эди: «Мақола 3-қурилиш тресты партия комитети йиғилишида муҳокама қилиниб, маъмурий-маиший корпус биносини қуриш бўйича тадбирлар белгиланди ва иш графиги тузилди. Трест бош инженери Б. А. Рабаевга қурилишнинг боришини назорат этиб туриш вазифаси юклатилди. Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши устидан «Главташкентстрой» контроллик қилади».

Жавобни ўқиган киши, албатта, қаноат ҳосил қилади. Ҳамма ишлар энди жойида бўларкан-да, деб ўйлайди. Афсуски, «қониқарли» жавоб олинганидан буён **орадан бир ярим йил ўтган бўлса ҳам ҳамон чала ишлар чалалигича ётибди.** Ҳали ҳам қурилишда бурилиш бўлгани йўқ! Демак, бундан шундай хулоса келиб чиқадики, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети газетада босилган танқидий мақолага расмият учунгина жавоб йўллаган экан. Акс ҳолда унда айтилган гаплар аллақачон амалга оширилган, тўққиз йилдан буён битмай ётган қурилиш-монтаж ишлари охирига етказилган бўларди.

Яқинда биз 3-қурилиш тресты бошқарувчиси Р. Қамбаровдан расмий ҳужжат олдик. Унда кўрсатилишича, 1986 йилда Тошкент ҳисоб-бухгалтерия техникуми комплекси қурилишида жами 140 минг сўмлик, шу жумладан, ярим йилда 100 минг сўмлик иш бажарилиши планлаштирилган. Лекин 40 минг сўмлик иш қилинибди, холос. Хуллас, аҳвол ҳали ҳам ачинарли.

Трест бошқарувчиси Р. Қамбаров эса хотиржамлик билан шундай жавоб қилади:

— Қурилишнинг чўзилиб кетаётганига асосан 5-қурилиш бошқармаси айбдор... Объектни планда белгиланган вақтда фойдаланишга топшириш учун бутун чора-тадбирларни кўрамиз.

Қошки, шундай бўлса?! Ахир, ваъдабозликнинг ҳам чеки бўлади-ку!

У. ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

БОШ СТАДИОН ЮБИЛЕЙИ

Лужники, В. И. Ленин номидаги Марказий стадион — Иттифоқимиздагина эмас, балки дунёга донғи кетган улкан спорт иншоотларидан бири. Ўттиз йил илгари бу ер Москва дарёсининг кўлмакчаларидан иборат овлоқ жой эди. Мамлакатимизнинг улкан спорт шаҳарчаси эса эндигина лойиҳалаштирилаётганди.

1956 йилнинг 31 июлида Катта спорт аренасига дастлабки 100 минг томошабин ташриф буюрди. Улар стадион очилишига бағишланган тантанали митингга тўпландилар. Ўтган давр ичида Лужникидаги спорт иншоотларида 20 жаҳон ва Европа чемпионати, СССР халқларининг 9 спартакиадаси, Умумжаҳон универсиадаси, XXII Олимпиада ўйинлари, «Дружба-84» ва Яхши ният ўйинлари халқаро мусобақалари бўлиб ўтди. Қанчадан-қанча жаҳон, Европа ва миллий рекордлар ўрнатилди. 300 миллиондан зиёд томошабин бу қизғин спорт баҳсларининг шоҳиди бўлишди.

Москва дарёсининг соҳиллари йиллар давомида тамоман янги қиёфа касб этди. Бугун эса 180 гектарлик боғ ичида мамлакатимизнинг энг яхши спорт иншоотлари — Катта ва Кичик спорт аренаси, Спорт саройи, «Дружба» универсал спорт зали, сузиш ҳавзаси, Болалар шаҳарчаси, 11 футбол майдони, 12 баскетбол ва 25 волейбол майдончаси, 33 теннис корти жойлашган. Лужники чинакам спорт шаҳри десак, муболаға бўлмайди. Спорт шаҳри «аҳолиси» эса йил сайин кўпайиб бормоқда.

О. БОБОЖОНОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди:

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. Ҳақиқат — ижод байроғи. Адабий-танқидий мақолалар. 272 бет. Баҳоси 1 сўм 30 тийин.

Ушбу тўпламга ўзбек адабиётшуносларининг адабий жараёнга у ёки бу даражада ижобий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган мақолалари тўпланган.

Евгений БЕРЕЗИКОВ. Чўчиманг, каптарлар. Қисса. 48 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобда ёш инженернинг хавф-хатарни мардона енгиши, қарийб 50 йил муқаддам юз берган жиноятнинг фош этилгани ҳақида сўз боради.

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ: Дунё болалари, Ҳикоялар. 144 бет. Баҳоси 20 тийин.

Китобга турли мамлакатлар ёзувчиларининг ижодидан намуналар киритилган. Ундаги ҳикоялар орқали дунё болаларининг қувончу ташвишлари баён этилади.

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ

ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ

Кундузги ва сиртқи бўлимларга

1986-1987 ўқув йили учун

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қуйидаги ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлайди: элеватор ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг асбоб-ускуналари ихтисослиги бўйича техник-механиклар; элеватор ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг электр асбоб-ускуналари ихтисослиги бўйича техник-электриклар; бухгалтерия ҳисоби ихтисослиги бўйича бухгалтерлар; ун-крупа ишлаб чиқариши, омухта ем ишлаб чиқариши, донни сақлаш ва уни қайта ишлаш маҳсулотлари ихтисослиги бўйича техник-технологлар.

Кундузги бўлимда ўқиш муддати —2 йилу 6 ой, сиртқи бўлимда — 2 йилу 7 ой. Бухгалтерия ҳисоби ихтисослиги бўйича ўқиш муддати: кундузги бўлимда — 1 йилу 10 ой, сиртқи бўлимда — 2 йил.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР: тўлиқсиз ўрта мактабни битириб бухгалтерия ҳисоби, элеватор ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг асбоб-ускуналари, элеватор ва донни қайта ишлаш саноати корхоналарининг электр асбоб-ускуналари ихтисосликлари бўйича ўқишга кирувчилар — она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки); ўрта мактабни битириб ўқишга кираётганлар — математикадан (оғзаки), она тили ва адабиётдан (иншо); тўлиқсиз ўрта мактабни битириб ун-крупа ишлаб чиқариши, омухта ем ишлаб чиқариши ҳамда донни сақлаш ва қайта ишлаш маҳсулотлари ихтисосликлари бўйича ўқишга кираётганлар — она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки), ўрта мактабни битириб ўқишга кираётганлар — химиядан (оғзаки), она тили ва адабиётдан (иншо) имтиҳон топширадилар.

ИЛОВА: мактабни СССР халқларининг бошқа тилларида ўқиб тамомлаган кишилар имтиҳонларни танлашларига қараб ўзбек ёки рус тилида топширадилар.

АРИЗАЛАР: кундузги бўлимга ўрта маълумотлилардан — 14 августгача; сиртқи бўлимга — 10 августгача қабул қилинади.

ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ — 1 августдан 20 августгача ўтади.

Техникумга кириб ўқишни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (086/У форма), 4 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш стажига эга бўлганлар учун).

Кундузги бўлимга ўқишга кирувчилар ётоқхона ва стипендия билан таъминланадилар.

Техникум адреси: 700187, Тошкент шаҳри, 1-Қорасув массиви 1«б» уй (21, 49, 63, 73, 89-автобусларнинг «1-Қорасув» бекати).

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ЯККА ОБУНАЧИЛАР

ДИҚҚАТИГА!

1 АВГУСТДАН

1987 йил учун

КОРХОНАЛАР ВА ЯККА ОБУНАЧИЛАРДАН СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ГАЗЕТА-ЖУРНАЛЛАРИГА

ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ БОШЛАНАДИ

Корхоналардан обуна 31 августгача, якка обуначилардан 1 ноябргача қабул қилинади.

Обуна «Союзпечать» агентликларида, алоқа бўлимларида, иш ва ўқиш жойларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан расмийлаштирилади.

●

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР

ДИҚҚАТИГА!

1987 йил 1 январдан бошлаб

«ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ» ҳамда «ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ ТАШКЕНТ» ҳафталик программалари

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг бирлашган нашри сифатида (ўзбек ва рус тилларида бирга)

ЧИҚАРИЛАДИ

Ҳафталик саҳифаларида Марказий ҳамда Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси программалари тексти кенгайтириб босилади. Радио ва телевидение эшиттиришларига аннотациялар, рекламалар эълон қилинади.

Обуна баҳоси — бир йилга 4 сўм 16 тийин. Индекс 75490.

ҲАФТАЛИККА 1 АВГУСТДАН БОШЛАБ ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

●

АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

нормал анатомия кафедраси мудири (медицина фанлари доктори, профессор)

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 20 августгача.

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳри, Навоий проспекти, 124-уй.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

5 августда

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЁЗИЙНИНГ

«БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ»

спектакли билан

69—МАВСУМ ОЧИЛАДИ

Спектакллар соат 19.30 да бошланади. Кечки спектаклларга 16 ёшга тўлмаганлар қўйилмайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Касса соат 10 дан 20.30 гача очиқ.

Олдиндан билет сотиш кассаси ҳам ишлайди.

Ўзбекистон давлат филармонияси коллективи Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ю. Ш. Тўраевга онаси

Саломат ТУРАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари педагогик практика бўлимининг мудири А. А. Азизовга онаси

Ҳикоят АБДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари «Узтрикотажпром» бирлашмаси бошлиғи Т. А. Аҳмедовга онаси

Робия Халиловна АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари ҳамда физика факультети коллективи физика ўқитиш методикаси кафедрасининг доценти Н. Б. Ғафуровга рафиқаси

Мадина АҲМАДЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг — 31 ИЮЛЬ, ПАЙШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Қўшиқ, романс, вальс». 10.25 — Мультфильмлар 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.15 — Қиличбозлик. Жаҳон чемпионати. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Қишлоқ истиқболлари». 16.05 — Концерт. 16.55 — «Қишлоқ ўқитувчиси». Бадиий фильм. 18.35 — Концерт. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — «Муаммолар — изланишлар — ечимлар». 20.35 — «Спрут». Бадиий фильм, 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 22.20 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 22.30 — «Дин Рид ҳаётда ва қўшиқда». 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — «Ҳаётимизнинг энг яхши йўли». Бадиий фильм, 3-серия. 11.00 — «Будильник». 11.30 — Испан тили. 12.00 — «Мактаб ислоҳоти: икки йил ўтгач». 12.30 — Концерт. 13.00 — Шахмат мактаби. 13.30 — «Ё остидан, ё устидан». Бадиий фильм. 14.55 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Эски хатлар» Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Кинопрограмма. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — «Бўш вақтнинг қадри». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!» 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм, 1-серия.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.00 — Москва-II. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — «Қувноқ стартлар». 19.10 — Классик куй саҳифалари. 19.50 — Унутилмас сатрлар». 20.10 — Спорт шарҳи. 20.50 — Реклама. 21.00 — «Шундай аёллар яшайди». 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Чолғу куйлари. 9.40 — «Мен Совет Иттифоқи гражданиман». 12.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Ишчинома». 13.00 — «Малши». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Спорт эшиттириши. 16.00 — «ЭҲМ жадаллаштириш хизматида». 18.15 — Хельсинкида Якунловчи ҳужжат имзоланганлигининг 11 йиллигига. 18.30 — Болалар учун қўшиқлар. 18.40 — «Аланга». 19.25 — «Юность Узбекистана». 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — «Қармоқ». 21.20 — Чорвадорлар учун эшиттириш. 22.30 — Фонотекамиз хазинасидан. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.